

RESSO

DE CAMPOS

REVISTA MENSUAL

Any 5, Núm. 43 • Octubre 92 • 220 Ptes. (I.V.A. Inclòs)

- Entrevistes a:
Onofre Ballester • Miquel Fullana
L'amo en Joan Rosa
- Cala Galiota en perill
- Comença la lliga
- Política Cultural a Campos
- Que pensen els campaners de l'us del casc ?

aquarius

Avda. Primavera, 40 • Tel. 65.55.72
07638 COLÒNIA DE SANT JORDI

MODA INFANTIL I JUVENIL
CALÇAT I ESPORT - BANYADORS

ellesse

JIM MISS

NATURANA

Kappa

VIATGES Interclub

CI BAL 167

BILLETES D'AVIÓ I VAIXELL • VIATGES D'EMPRESES
FIRES I SALONS • RESERVES D'HOTELS I COTXES
VOLS XARTER • TERCERA EDAT
VIATGES DE NOCES
CONFIRMACIÓ IMMEDIATA DE LES RESERVES

Carrer Major, 28 • Tels. 58.24.00 • 58.21.13 • 58.29.74
Fax. (971) 58.21.13
07200 FELANITX (Mallorca)

Carrer Plaça, 24
Tel. 65.28.65
07630 CAMPOS (Mallorca)

RESSÒ

Revista mensual

ANY 5

Octubre 1992 • N.º 43

Edita: Obra Cultural Balear de Campos

Informació i Correspondència:

Apartat de Correus Núm. 40 - CAMPOS

Coordenador: Jaume Lladó**Coordenador Fotografia:** Fotos Vidal**Coordenadora Publicitat:** Maria Bauça**COL·LABORADORS:**

Miquel Adrover i Monserrat

Joan Adrover i Mascaró

Xesc Adrover

Toni Amengual

Margalida Ballester

Sebastià Covas

Damià Huguet

Joan Juan Pons

Clementina Kokkelink

Josep Lladó

Jaume Lladó

Gori Mas

Joan Monserrat

Miquel Monserrat

Pere Ollers

Antònia Serra

Antònia Sitjar

Damià Andreu Verger

Núria Vives

Sebastià Moranta

Guillem Mas i Forteza

Apol·lònia Vanrell

Maria Barón

Monserrat Alcaraz

Arnau Perelló

Francesc Miró

Josep Antoni Sala

Margalida Martorell

Francesc Blasco

Margalida Oliver

Pere Adrover

Esteve Tomàs

Francesc Mas

Guillem Mas i Ferrari

Damià Prohens

Bàrbara Monserrat

Francesca Ballester

Francesca Mas

Miquel Oliver

Miquel Àngel Aguiló

Antoni Ginard

PORTADA: FOTO VIDAL

Subscripció: 2.500 Ptes. anuals

Preu d'aquest exemplar:

220 Ptes. I.V.A. (Inclòs)

Dipòsit legal: PM.951-1988**Maquetatge i impressió:****ADROVER - CAMPOS**

Tel. 65.02.02

POLÍTICA ECONÒMICA A L'AJUNTAMENT

I que, d'ençà ja fa estona, era una remor de carrer bastant extesa pel poble, comença a demostrar-se d'una manera més o manco clara als papers oficials: l'Ajuntament de Campos, igual que els seus habitants, travessa una crisi econòmica (qualificar-la de forta seria, tal vegada, exagerat i precipitat).

A la concertació d'una pòlissa de crèdit per 30 milions de pessetes s'hi sumà temps després un crèdit d'uns 130 milions de pessetes, amb la intenció d'avançar l'import de les contribucions especials per a les obres de Sa Ràpita.

Aquest fet causà una forta preocupació als veïnats que veien com el seu Ajuntament estava endeutat sense una explicació RAONABLE que ho justificàs. Per contra, qui més qui manco, culpava al nombrós personal contractat de l'absència de liquidesa a les arques municipals.

Per acabar d'adobar-ho, la majoria municipal ha acordat ara la firma d'una nova pòlissa de crèdit per un import màxim de 30 milions. És clar que la utilització d'aquests doblers és optativa, però és sospita bastant generalitzada que hi hauran de ficar la mà bastant més d'una vegada.

Els nacionalistes del PSM votaren «no a la política econòmica de l'Ajuntament» en el darrer ple. La veritat és que no sabem a què votaren «no», ja que el que és la política econòmica de l'Ajuntament ningú no sap que és ni cap on va.

El batle, Sebastià Roig, manifesta la seva preocupació per la situació econòmica del poble. En el camp dels fets, que és el que compta, veim després de més d'un any del seu mandat el que ha fet per arreglar, encara que sigui mínimament, la situació: Millorament de placetes, contractació de més personal laboral, canvi de normes urbanístiques per facilitar la construcció a Campos d'una fàbrica tèxtil.

Per contra no es té cap notícia del tema del Polígon Industrial, ni de les ajudes que s'havien de donar als pagesos i al camp en general, tampoc no s'ha potenciat la creació de noves urbanitzacions a Sa Ràpita, ni s'ha cercat un millor aprofitament de la zona d'Es Trenc.

Dóna la sensació que el timó econòmic de l'Ajuntament és el timó d'una nau que està naufragant, comandada per un capità personalista i tripulada per uns mariners que, en la majoria dels casos, es limiten a callar i creure.

L'equip de Ressò vol posar de manifest, una vegada més, que només s'expressa la seva opinió als articles signats per la Redacció i per l'Editorial. Els altres són d'exclusiva responsabilitat dels autors, que exerciten el dret constitucional de la llibertat d'expressió mitjançant la Revista Ressò.

Lletres a la tieta

Campos, Octubre 1992.

Estimada tieta, una vegada passats aquests mesos d'estiu i, quan la calor encara empenyem, em torn a posar a la vostra disposició.

Potser esperau grans novetats, però la veritat és que no sé si n'hi haurà gaire.

Ho dic perquè segurament haureu sabut que Ressò va aprofitar el seu mes de vacances, per fer una trobada dels col.laboradors. Es tractava de posar sobre la taula tots aquells temes que sovint apareixen però que, normalment, no es tracten fins que arriba un dia d'aquests. Tot bé i el grup segueix creixent. No passeu ànsia que, de moment, la continuïtat sembla assegurada i si a qualcú li sap greu ja sap que ha de fer (i no mir a ningú).

Tanmateix sé que no us agradaria massa que tot fos nou, això queda per a les televisions i per aquells que no ho tenen massa clar.

Clar, el que es diu clar, no sé si ningú li té massa. La situació que es preveu pel futur més immediat no és que faci pegar bots de goig: les vaques magres ja són aquí (fa estona que hi són les magres, i gràcies encara d'aquestes). Una vegada fetes la publicitat i les lamentacions corresponents, ja és hora de començar a anar per feina.

Bé tieta, us demanaria que de moment no vinguéssiu amb presses. Record perfectament que us vaig convidar a venir al teatre, i mantenc la paraula malgrat no pugui ser per la Fira d'enguany. De moment podem visitar el solar que s'empra com a Jardí Botànic, especialitzat en males herbes i d'una manera més general toca tota la gamma de la flora salvatge campanera. Ve a ser com una reproducció en miniatura de tota la part de devers el Palmer. Té una segona fase que s'explotarà amb finalitats turístiques i que per aquest motiu s'ha construït un poc més a la vorera i camuflat en forma d'aparcament. S'espera que tant l'un com l'altre aconseguixin el seu màxim esplendor a l'hora d'inaugurar l'institut.

De moment, ens podem entretenir mirant el brollador de la Plaça del Pou Nou. O intentant comptar els peixos que s'amaguen darrera els pots i les bosses de plàstic que hi ha dins la pica que enrevolta la farola de la Plaça dels Tres Molins. Passejar per la vila, entrada de fosca, és una altra solució, encara que aleshores és recomanable dur un ciri i una gafa d'estendre roba. El primer ens serviria per no travelar enmig de la foscor, la segona per no patir el càstig dels contenidors.

Com podeu veure entreteniments no en manquen, i llavors encara gaudim de la possibilitat d'anar parlant, durant el trajecte, de la nova onada de lladrum que ens ha vingut a «alegrar» el final d'estiu. Tema d'actualitat aquest, massa actual diria, i massa habitual, hauria d'afegir. No sé si convé parlar-ne, potser la gent s'alarmi una mica de més i tampoc no és allò d'embarrar la casa i mirar amb mal ull qualsevol desconegut. De totes maneres, un poc de precaució no aniria malament.

No sé si caldria fer-ho, però no puc estar-me'n de recordar-vos que la Fira ja és aquí. Enguany tenc pensat comprar-me una grossa de calcetins, una cullera de fusta per remenar el saïm i potser un collaret per a la cussa, especialment si en trobava un de color verd.

Els que es queixen una mica són els venedors de bicicletes, especialment els que venien «mountainbikes», i és que els afeccionats, una vegada retirades les muntanyetes, s'han de desplaçar fins a Na Serral, o a Es Monjos, i sobretot ara que el sol es pon més d'hora és una mala jugada. Tenien previst vendre' n una partida per la Fira, i ara ja ho comencen a dubtar. A part també ha baixat la feina una vegada que els ciclistes ni foraden ni rompen la meitat dels radios.

La gran sort és que queden moltes voreres de carrers sense arreglar i ara pensen de fer-hi un recorregut. Ja ho veis, és impossible que vagi bé a tothom. Sempre en fan de fallons.

Bé tieta, avui no sé què m'ha passat, però sense adonar-me'n he omplert el paper. Només dues retxes per dir-vos que no és veritat que a mi em deguin cap cèntim, ni tenc constància que en deguin cap a ningú. La gent parla massa i d'una palla en fan un paller.

Una besada i a reveure.

(No sé què deu haver passat però fa més d'un mes que no senten a dir que n'hagin col.locat d'altre).

UEN QUE... DIEN QUE... DI

— N'hi ha més de dos i més de quatre que van ben alerta a passar per davant la Sala amb motoret.

— Sembla que la causa no és el progressiu desinterès de la gent pel que esdevé rere els murs de la Casa de la Vila, sinó la negativa a usar el casc i la por a les multes.

— La proliferació dels cascos les últimes setmanes ha donat a la vila campanera notes de color i gràcia que sempre són d'agrair: petits i grans, estrets i amples, models revolucionaris que van de l'anomenat «escarabat» a «l'astronauta»,...

— Sembla, emperò, que el turisme danès no ha aconseguit imposar el tipus «viking», amb banyes incloses, que alguns han qualificat de «massa agosarat». Serà qüestió d'esperar un altre estiu.

— A una tenda ben coneguda del Carrer Major «se hace el 20%».

— Més envant veurem que es farà.

— El viatge a Bali ha estat sonat: el Batle i n'Antoni Lladó hi han anat per descansar i per dur noves propostes per al turisme campaner.

— Ni els inspectores de Ressò han pogut saber quant ha costat el viatge a Bali del nostre Batle i Regidor. És clar, era privat.

— El Batle, a més, no atura de viatjar entre feines municipals, descans, plaer i feines del seu càrrec a Ciutat.

— Ja ningú no sap que dimonis fa per Ciutat.

— Sí és segur que cobra!

— També té reunions del més alt govern, diuen.

— D'ençà que no és Director General no surt tant pels diaris.

— Tanmateix, pareix que enguany tot allò que duia ell ha anat igual.

— Ara veurem, això de Protecció Civil: amb aquestes pluges que s'acosten.

— D'ençà que ell està més per l'Ajuntament més problemes han sortit.

— El Rector també se'n va, per descansar.

— La Regidora de cultura no en va contestar cap de pregunta al Ple.

— Tot eren nervis i cap baixos.

— Encara esperam saber quan es farà el Concert als «Baños».

— El curs d'Orgue és una xiripa: l'Orgue és de la Parròquia, els alumnes estaven allotjats a Ca Ses Monges i menjaven al menjador de l'APA del Col.legi, què hi posa l'Ajuntament?

— Sa figurera de segons qui i es cartells (ben cars).

— L'Ajuntament va convidar el sopar de comiat amb buffet fred i vaixella pròpia.

— Pel Camp Municipal d'Esports hi ha hagut canvis.

— Una professora de música no va ser gaire puntual per examinar els alumnes suspesos pel Setembre.

— Era a berenar a Sa Granja perquè no hi pensava.

— La fàbrica de teixits probablement no es faci.

— Ho tendran difícil donar feina a tots aquells que en varen pmetre!

— I també tendran molt difícil fer contents a tants com vots varen tenir.

— Els doblers de La Sala

s'han acabat fa estona.

— No poden aturar-se de gastar-ne.

— El President del C. E. Campos està estudiant la possibilitat de cobrar a RESSÒ un cànon per a la publicació d'articles referents als seus equips.

— Han vist els redactors de RESSÒ demanant almoina pels caps de cantó.

— Els jugadors del C. E. Campos (preferent) volen cobrar drets d'imatge a RESSÒ.

— La imatge que donaven alguns d'aquests mateixos jugadors els divendres de matinalada al xibiu de n'Esteve era més aviat pobra.

— A l'ambulatori de Campos en passen de bones. A vegades són de riure i a vegades fan plorera.

— El metge d'urgències, o algun parent seu que el substitueix ha patit totes les malalties, sempre ell també ho ha tengut.

— I vol que toquin el timbre fluixet, per no molestar-lo.

— I les infermeres no tenen l'instrumental mínim necessari. I cap a Palma s'ha dit. Ja hi estam avesats

Maria Mas Guaita

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ,
TRANSPORTS, LÀMPARES I DECORACIÓ

Carrer Ràpita, 43 • Tels. (971) 65.01.23 • 65.24.32 • 65.04.12
FAX. 65.24.32 • 07630 CAMPOS (Mallorca)

Huguet

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ
Bigues Semiresistents i Pretensades
Taulons de Formigó

Fàbrica:
Camí de Ciutat Vell
Tel. 65.06.09

Particular:
Ferrocarri, 40
Tel. 65.01.67

CAMPOS

VOS RECOMANAM

— Que no vos ho penseu més i compreu d'una punyetera vegada aquest casc que vos fa tanta vergonya dur, encara que sigui vermell i groc o vos faci pensar en un soldat prussià. Cal tenir en compte les múltiples funcions del casc: quan és vell és idoni per semblar juevert o roses místiques, i pot servir de bací les nits més fredes de l'hivern.

— Aficar mà al vídeo i tornar a veure les millors

imatges dels Jocs Olímpics, ara que ja estam una mica desembafats. No deixeu de banda els exercicis d'anelles i paral·leles de Vitalij Xtserbo al Palau Sant Jordi, ni els ulls verds de Henrietta Onodi, ni la final de tennis Rosset-Arrese, ni els partits del «dream team»,...

— Estudiar alemany a l'acadèmia del Carrer Major i traduir en Goethe, per exemple.

— Veure dues o tres vegades la pel·lícula de Paul Verhoeven «Instinto Básico» ->«Basic Instinct»- i pensar durant dues o tres setmanes qui és realment l'assassina. - Brindar a la salut de na Sharon Stone i comprar un punxó de rompre gel per als moments més excitants.

— Plorar una mica per la memòria d'Anthoni Perkins.

— No anar tant en cotxe pel poble sinó en bicicleta: és molt més sà i econòmic.

— Consumir productes originals de Mallorca: vi de Binissalem o de Porreres i Oli de Sóller, per exemple. Ajuda als pagesos mallorquins!

— Apuntar els vostres fills

al Registre Civil en català.

— Exigir cartells, rétols, factures i rebuts (sobre tot si són de l'Ajuntament) en català. Així defensam allò que és nostre.

— Estar alerta a no passar el termini per pagar els arbitris si no voleu que qualcú vos encalci i que vos posin recàrrec.

Cafè **CA'N NINA**

Tapes variades i Gelats

Carrer Creu, 6 • Tel. 651011
CAMPOS

PERRUQUERIA I ESTÈTICA

Carrer Santa Bàrbara, 2 - Tel. 65.21.28
07630 CAMPOS

Taller Mecànic **CA N'ARNAU**

Carrer Provença, 36
Tel. 65.10.63
07630 CAMPOS

SA CIMENTERA, S. A.

MATERIALS PER A LA
CONSTRUCCIÓ

FABRICACIÓ PRÒPIA
DE CIMENT NATURAL

Carrer Cimentera, 38 • Tels. 65.02.54 • 65.08.73
07630 CAMPOS (Mallorca)

RESTAURANT **CAZADORES**

DIRECCIÓ FAMILIAR

CUINA MALLORQUINA

Ctra. Campos a La Ràpita, Km. 6'5
Tel. 64.03.70 • CAMPOS (Mallorca)

SINGULARITATS D'UN VIATGE SINGULAR A PORTUGAL.

Sortir de viatge amb la idea d'anar a uns llocs fixos i determinats sempre resta oportunitats per poder gaudir d'unes altres que es van trobant al llarg del camí. No diré res nou si vos suggeresc que viatgeu amb tranquil·litat, sense presses i amb temps sobrat per a tot, i també... amb molts de doblers. Improvisar aturades segons t'atreugin els distints escenaris que vagis recorrent, sempre serà molt gratificant. Això implica, naturalment, unes condicions sovint difícils d'aconseguir: la majoria de la gent té manca de temps i també sempre resulta més econòmic no estar tants de dies fora...

Tot això que cont són part d'unes reflexions que m'he fet arran d'un viatge al Nord de Portugal i sense quasi pensar-ho també a Galícia. Tot en un temps rècord. Com un somni. Talment com si es tractàs de la filmació d'una pel·lícula en bon color i... millor sabor, menjars apart i llevant hores al dormir, sempre tan usuals en la meva manera de viatjar. Tot això, ho vénc a dir pels distints i curiosos noms trobats en alguns dels establiments ubicats a la carretera, tots tan originals que feien ganes d'aturar-s'hi i felicitar els seus propietaris. No es tractava de noms tan corrents com **Bar Casa Juan** o **Casa Manolo**, sinó d'altres com **Restaurante Casa Digna** de Pontevedra que fa ganes de comprovar si efectivament s'hi menjadignament. O aturar-se a prendre un refresc al **Bar Pare Pare**.

O frenar per refrenar la set al **Bar El Frenazo**. O veure si tindrà raó o no el propietari del **Bar Volverás**. O comprovar si és cert el que s'anuncia en anglès, a la façana d'aquell establiment del centre de La Coruña que assegura que no hi ha **Bar mejor que su Bar**. O confirmar al **Restaurante El Bombero** de Santiago, si la qualitat del marisc contribuirà a «apagar» la gana o si en canvi, en el moment de pagar es produirà «l'encesa» d'una indigestió.

Estic pensant que per aquí tampoc no ho feim tan malament referent a les denominacions, perquè això de **Bar Zun Zun** no em negaran que sigui digne de consideració. O **Bar Es Vici** en el qual la propietària diu que el menjar és com un vici, i jo afegiria que és també una virtut. També és curiós i, sobretot,

pel qui escriu l'existència d'un **Hostal Can Vic**, a Villalba, prop de Madrid pel que suposa de coincidència amb la família materna.

Totes aquestes coses no són, però, les més importants. En aquest darrer viatge al país germà -el cinquè en aquests darrers anys- s'ha donat una particularitat que pens he de fer arribar als meus paisans per a la seva informació. Va ser un descobriment interessant, sabent que tot ja està descobert. Els vull dir que a les terres del Miño portuguès, passada Valença i anant cap a Viana do Castelo hi ha un poble que es diu **Campos**.

És un poble petit, dispers, tot verd i que de qualque manera em fa pensar en el nostre, abans tan verd... i que la declaració, encara vigent, de Zona d'Interès Nacional, no fou suficient per evitar que s'assecàs d'arrel, contràriament al que havia de passar, situant-nos en la indigència. També vull fer referència a **Campos del Río**, a prop de Mula, a terres murcianes, i per on vaig passar al darrer hivern. Poble industrial i sens dubte pròsper.

Deixem anar coses d'enrera. Segurament el nostre **Campos del Puerto** era més identificable. Des de fa uns anys tenc una carta que m'enviaren a Granada i en la qual la G estava un poc tancada i fou enviada al Canadà, podeu imaginar-vos el retard en la seva recepció i el risc de pèrdua que l'errada suposa. Això no ha de ser notícia però sí ho és la conveniència

d'una bona, fàcil, clara i completa identitat en el nom dels pobles perquè evitaria qualsevol confusió com, segurament, ho degueren entendre els nostres avantpassats. No és la meua intenció qüestionar una decisió ferma presa per uns senyors que necessiten més que crítiques, ànims, confiança, col·laboració constructiva i il·lusió, tan sobrats com estan de problemes de no fàcil solució.

No deixen de ser singularitats que seguiré recollint en els meus futurs viatges per contar-les a tots vostès, si així ho volen.

Rafael Bujosa Obrador.

Benvolgut Director,

Confiant en la seva reconeguda trajectòria democràtica, li prec que rectifiqui el greu error sofert a la darrera publicació que vostè dignament dirigeix, probablement a causa d'una font d'informació inadequada.

Efectivament, quan em trobava en el jardí de ca meua, vaig sentir la frenada i l'esclafit de l'atropell a què fa referència la seva nota. Però ben al contrari del que s'assenyala, vaig ser la primera persona que va recollir el nin de terra i entregar-lo al conturbat conductor (alemany per més senyes), causant del fet i qui el va conduir al Centre de Salut de Sa Ràpita. Difícilment m'hagués pogut tacar de sang, com va passar, si hagués estat darrera la finestra.

Com que aquesta és l'única veritat i tenc testimonis per provar-ho, i «Ressò» cerca per damunt de tot l'exactitud de les informacions, estic segur que publicarà la rectificació sol·licitada.

Atentament,

Pere J. Morey Ballester
El Conseller d'Agricultura i Pesca

Nota de redacció: Confiam que la publicació d'aquesta carta serveixi de rectificació.

FOTO: Antònia Ginard

CONCERT DE PIANO DE NA MARIA ESCALAS BERNAT

— Na Maria Escalas durant el concert que interpretà a la Sala d'Actes de l'Ajuntament.

Una altra vegada m'han encomenat fer la crítica d'un concert de música clàssica. Aquest pic el de na Maria Es-

calas, pianista, concert inclòs en els actes de les Festes de la Mare de Déu D'Agost.

Una altra vegada he remugat: no vull fer crítiques, jo som de l'altra banda, dels qui els han de fer les crítiques. A més a més, na Maria és amiga meva. Quina credibilitat poden tenir els elogis que li dediqui?. Pareixeria que, clar, com que som amics...!

Han seguit insistint i altra vegada he intentat declinar la responsabilitat. El resultat, com sempre: aquí estic bolígraf en mà rompent-me el cap per comentar un concert del qual no puc dir que presentés un programa amb obres mestres de la

literatura pianística, d'autors universals (Bach, Beethoven, Chopin,...), no puc dir que fos interpretat amb correcció tècnica i alta dosi d'expressivitat, no puc dir que el públic que omplia la Sala d' Actes de l'Ajuntament va sortir molt satisfet, perquè si ho digués, tanmateix, qui em creuria?.

Em don per vençut, no sé com enfocar aquesta crítica. Ja havia dit que no és aquesta la meva feina. Pens, però, que si hagués dit tot això que pensava, almanco els assistents sí que m'haguessin cregut.

Miquel Àngel Aguiló

UNA QUARENTENA DE PARTICIPANTS AL 1er CONGRÉS DE RESSÒ

El passat dissabte dia deu del mes passat, a la seu de l'Obra Cultural Balear de Campos, va tenir lloc el que els organitzadors anomenarem 1er CONGRÉS DE RESSÒ i que consistí en una reunió de treball de quasi cinc hores en la qual es tractaren els problemes de la nostra revista i se cercaren, i en alguns casos es trobaren, solucions.

Es formaren quatre grups de treball que, sota el títol de Contingut, Economia i Distribució, Organització Interna i Relacions amb Altres Institucions, provocaren debats entre els participants que enriquiren profundament la visió que uns i altres tenim de Ressò, la revista de tots els campaners.

L'acte finalitzà en un sopar de companyonia entre els assistents al Congrés, i alguns més, al popular restaurant campaner Cazadores, que va marcar la cloenda.

La nota trista només la posaren els

que, en virtut del càrrec que ostenten estaven convidats al sopar i, ni tan sols, contestaren la invitació, com el Sr, Sebastià Roig, batle de Campos o el Sr.

Andreu Prohens, director de Sa Revista, l'altra publicació campanera.

Redacció.

Foto: Foto Vidal

— Alguns dels participants al 1er Congrés de Ressò després del sopar.

TRES CAMPANERS I UNA ESTELADA

Durant la segona quinzena d'agost cada any té lloc a Prada de Conflent la Universitat Catalana d'Estiu. L'UCE compta amb la col·laboració de les universitats catalanes i diferents associacions culturals. És un punt d'encontre entre membres dels diversos indrets dels Països Catalans. Enguany es va celebrar la XIV edició i es va batre un rècord de participació, no podia ser menys en un any olímpic.

Al Liceu Renouvier, un institut d'ensenyament mitjà on s'hostatgen els estudiants i on es desenvolupa l'activitat acadèmica, ens hi trobarem tres campaners. Poguèrem participar en un munt de cursos, seminaris i tallers. L'oferta, tant pel que fa al professorat com al contingut de les matèries que s'hi tractaven —geografia, història, informàtica, medi ambient, cuina, dietètica, llengua, cinema, etc.—, era immillorable. Ens trobarem en un marc ideal per fer amics, per prendre el pols al nostre país i conèixer la realitat d'altres indrets de parla catalana.

Eren molts de dies, però no trobarem lloc per a l'avorriment; l'horari era d'allò més condensat, les

activitats organitzades per l'UCE començaven a les nou del matí i s'acabaven a la una del vespre. El matí es feien els cursos i seminaris i l'horabaixa els tallers. Les vetllades foren molt entretingudes, cada vespre hi va haver una actuació musical, actuaren grups valencians, Carraixet, mallorquins, Oculs, del Principat, DB i la Vella Dixiland, i de la Catalunya Nord, l'Agram. Després de l'actuació anàvem al cinema; cada dia es projectava una pel·lícula, el conjunt era una mostra del cinema català realitzat durant l'any, la qual cosa ens va permetre de veure pel·lícules que a Palma ben segur que s'estrenaran en castellà, tals com: *El llarg hivern*, *No et tallis un pèl* o *Solitud*, una adaptació de la novel·la homònima de Víctor Català que s'estrenà com a primícia ja que per raons de distribució encara no ha sortit al mercat. Després del cinema, sota un envelat que hi havia al Liceu, començaven les tertúlies espontànies, que eren molt enriquidores

I si tot això us sembla poc us direm que aprofitarem per fer excursions i visitar Vilafranca del Conflent, una ciutat

Foto: Maria Sampol

— D'esquerra a dreta Jaume Lladó, Gabriel Huguet i Antònia Serra. Al fons, penjada a la façana del Liceu Renouvier, una estelada gegant.

medieval que conserva íntegrament les seves murades, el monestir romànic de Sant Miquel de Cuixà, bressol del

nostre país, Perpinyà, etc.

Animau-vos, la XXV edició pot ser sonada.

Antònia Serra

PRODUCTES ADROVER

Carrer Menorca, s/n. • Tel. 65.00.54
07630 CAMPOS

Sa Joieria

Joieria • Relotgeria

Carrer Major, 3

ELS ESTUDIANTS CAMPANERS HAN COMENÇAT EL CURS

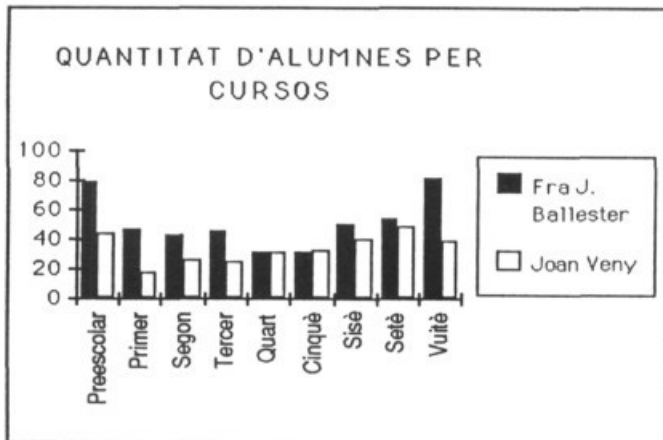
Com cada any per aquest temps, a prop d'un milenar de campaners comencen el curs escolar, alguns d'alumnes, altres de professors. Hem pensat que podria ser un bon moment per parlar-ne, sobretot tenint en compte que enguany s'enceta la reforma educativa a Primària. Per això hem fet un petit estudi sobre la població escolar campanera, la segona part del qual, referida a l'ensenyament secundari la deixam pel mes que ve, ja que, en aquests moments, la matrícula encara no està tancada en alguns dels centres.

El que més crida l'atenció de la gràfica Quantitat d'alumnes per cursos és la disminució de la natalitat al nostre poble, ja que, els cursos superiors (setè, vuitè), que corresponen a alumnes nascuts majoritàriament l'any 1977 i 1978, el nombre d'alumnes supera els 100, mentre que als nascuts a partir de l'any 1982 (cinquè i anteriors) no superen, en cap cas els setanta.

Ara bé, això pot no esser totalment exacte, ja que possiblement els cursos superiors s'hi acumulin una quantitat superior de repetidors i, per tant nascuts a anys anteriors als esmentats, mentre que no n'hi sol haver tants el primer cicle. Quant al preescolar, no se'n poden treure massa conclusions respecte a la natalitat, ja que les xifres engloben els nascuts durant tres anys consecutius i, a més a més, com que a aquest nivell l'escolarització no és obligatòria, hi pot haver nins i nines d'aquestes edats que encara no vagin a escola.

Un altre aspecte que es pot observar, en aquesta primera gràfica és la preferència pel Col·legi privat entre els cursos primer a tercer i vuitè, mentre que hi ha un equilibri molt major als nivells intermedis. Globalment, el Col·legi Fra Joan Ballester compta amb 154 alumnes més que el Joan Veny i Clar. Les preferències dels pares i/o alumnes per cada col·legi es reflecteix a la gràfica Percentatge d'alumnes de cada col·legi.

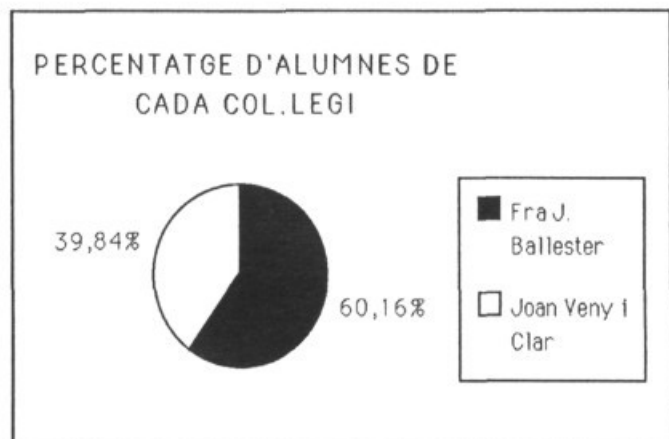
Jaume Lladó

— Una panoràmica del Col·legi Fra Joan Ballester

— Una imatge del Col·legi Joan Veny i Clar

XIII PUJADA A LLUC A PEU

L'Organització Local conjuntament amb la de la Part Forana convocaren la pujada anual a Lluc a peu. La inscripció de marxairens va ser d'un centenar pels que partiren a peu des de Campos, més els que varen anar amb autocar fins a Inca per partir a peu.

La sortida va ser a les 19'00 des de la plaça d'Es Pou Nou, devora el Bar Campos, i es va seguir com cada any l'itinerari habitual: Campos, Porreres, Montuïri, Sineu, Inca, Selva, Caimari i Lluc, passant per les corresponents dreteres.

Sobre les 20'45 els marxairens soparen a la cruïlla de Montision i a les 21'40, els

marxairens de Porreres s'uniren als de Campos, així com els de Montuïri quan es va passar pel poble. A les 00'30 s'obsequià a tots els participants amb cafè, llet, batut de cacau i ensaïmades a la sortida de Sineu. Igualment es va fer amb els que hi havia a Inca i havien arribat amb autocar. Durant tot el recorregut, varen ser presents els cotxes dels voluntaris del Ràdio Club Cultural Campos, tots proveïts d'emissores per dur a terme la tasca de vigilància i control.

L'organització Local agraeix la col.laboració rebuda, sense la qual no hagués estat possible la XIII Pujada

Foto: FotoVidal

— Els marxairens campaners al moment de la partida.

a Lluc a Peu, així com la massiva participació de marxairens.

Fins l'any que ve i que

vagi millor que enguany.

L'Organització Local.

Bicicletes

Recanvis

Accessoris

Vestuari

Reparacions

Carrer Lluna, 50
Tel. 65.29.12
CAMPOS

LA CAMERATA-ORQUESTRA DE LLEVANT TORNA A CAMPOS

Sebastià Moranta Mas.

En el número 26 de la nostra revista -Gener del 91- deixàvem constància de l'embranchida d'un projecte cultural d'abast molt considerable, la creació a la nostra contrada d'una orquestra estable i amb esperit de continuïtat que assumia el paper de divulgar el repertori clàssic pels auditoris de l'illa. L'empresa naixia sota l'epígraf «Camerata-Orquestra de Llevant» i n'era el titular Rafel Nadal, tota una autoritat de la vida musical mallorquina. La presentació a Campos, aquella vesprada de Cap d'Any, ens deixava la veu de Paula Rosselló, el violí de Maria Antònia Pons-Estel i el record fugisser d'un programa diversificat a més no poder, en el qual convivien per moments Bach i Gounod,

Boccherini i Verdi, Mozart i Puccini.

El segon concert de la Camerata-Orquestra a Campos s'ha fet esperar, però ha estat possible en el marc de les passades Festes d'Agost. L'acte tingué lloc rere els murs seculars d'Es Convent, divendres, dia 14, a les 21'30 h., tot allargant el cicle «Concerts d'Estiu «Llevant de Mallorca»». L'agrupació ens oferí un programa similar a la passada ocasió, fonamentat en peces prou conegudes d'extensió reduïda, amb la clara intenció d'arribar a un públic ampli no especialitzat. La concessió al cant fou ara més breu, però molt densa, amb la presència del tenor Guillem Olivares, que va merèixer amb la força del seu timbre el reconeixement de tots.

Obrí el concert una de les pàgines més celebrades que ens hagi donat mai la música instrumental, la *Eine kleine Nachtmusik* -Una petita serenata nocturna- KV. 525 de Mozart, un prodigi de ritme i senzillesa en els quatre moviments. L'aparició de Guillem Olivares tot seguit, a l'empar de l'ovació de reglament, ens lliurà dues composicions ple-

nes de sentit: la cançó de B. Godard *Berceuse -Peresa-*, i una pedra de toc que acostuma a assegurar d'inmediat la bona predisposició del públic, l'arxíco-neguda *Una furtiva lagrima*, l'ària de Nemorino a *L'elisir d'amore* de Donizetti. Suprimint el descans, a proposta del director, ens aguardaven encara el *Preludi de La Traviata*, la *Pavanne* de Gabriel Fauré i el to idíl·lic de l'*Intermezzo* de la *Cavalleria Rusticana* de Pietro Mascagni. La interpretació del *Czardas* de V. Monti en el violí de Serafi Nebot, concertino subdirector, amb tota la vivor de la música folk hongaresa i el virtuosisme de l'intèrpret, va seduir la galeria, tot guanyant-se els aplaudiments més entusiàstics i la sol·licitud de repetir la peça. Certament, ningú no esperava menys.

Un any i mig llarg d'ençà de la constitució formal de la «COLL», veiem que el balanç només pot ser positiu. Bona part del mèrit és degut a les institucions patrocinadores, sense desvalorar ni de bon tros el nivell artístic: la Conselleria de Turisme del Govern Balear, el C.I.M., la Cambra Oficial de Comerç, Indústria

i Navegació de Mallorca, Eivissa i Formentera, amb els Ajuntaments de Manacor, Artà, Capdepera, Felanitx, Campos, Santanyí, Sant Llorenç i Son Servera, han afegit al grapat d'il·lusions que hi havia de bon principi la necessària subvenció econòmica.

Tots vam sortir prou satisfets del Convent aquell divendres agostenc, calorós com quasi tots, engrescat per la realitat de la festa. Més campaners que de costum, i un grup ben notori de pentinats rossos al bell mig del temple, inequívocament nòrdics, que sempre ens fan sentir més oberts. Rafel Nadal, en haver observat la concurrència, rectificà la llengua i s'adreçà a tots en castellà... I és que la música també en sap de sociolingüística, però ho deixarem estar i no perdrem per aquest caire. Convé evitar les veus més moderades i no mesclar ous amb caragols, només per aquesta vegada.

Camerata • Orquestra de Llevant

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ
MIQUEL LLADÓ

Avda. La Verge, s/n. - Tel. 65.06.75

ASSESSORIA FISCAL

CAMPOS

Carrer Provença, 34 • 2º • Tel. 65.09.41
07630 CAMPOS (Illes Balears)

L'OBRA D'ENGUANY: ELS SALOMONS DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL. COMENCEN LES CATEQUESIS

La nostra Parròquia està realment molt activa amb el nou curs.

El curs ve a començar, a Campos, amb la Festa de l'Obra-a-la que enguany pareix que hi havia menys gent. Enguany es va donar compte mitjançant un fulletó ben interessant (que tots hauríem de valorar) de les tres obres d'aquest any passat: la il·luminació al Convent, les bases del Museu Parroquial i la restauració -part- de Sa Rectoria.

Així mateix ja se sap que

l'Obra d'enguany serà la recol·locació dels famosos salomons que són l'enllumenat tradicional i més adient per a la nostra Església Parroquial.

També hem de dir que s'han obert les inscripcions de tots els nivells de catequesi i que les que ja estan començades, prest es reiniciarán.

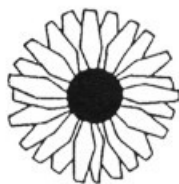
S'apunten a Ca Ses Monges.

Allà on sempre hi ha moviment també és a Sant Blai: vegeu la seva pròpia secció.

S'Esquella.

— Aquesta és una imatge del nostre temple amb l'antiga il·luminació i que pot donar una idea de la seva col·locació a les persones més joves.

SUNFLOWERS

ESCOLA
D'IDIOMES

ANGLÈS, FRANCÈS, ALEMANY, ESPANYOL PER A ESTRANGERS

Nins, nines i adults • Tots els nivells • Grups reduïts

Metodologia activa amb audiovisuals • Professorat natiu titulat

Cursos preparatius Universitat de Cambridge i de l'Escola Oficial d'Idiomes

Horari d'estiu: Dilluns, Dimecres i Divendres de 16'00 a 21'30

**CURS INTENSIU PER A ADULTS • DEL 19 D'OCTUBRE AL 18 DE DESSEMBRE
2 HORES DIARIES • HORARI ESPECIAL DE MATINS**

INFORMACIÓ EN EL CENTRE DE CAMPOS

Carrer Major, 12 • 1er. C (Edifici "La Caixa") • Tel. 65.28.98

Oficina Principal: Martí Costa, 4 - 1er. • Palma - Tel. 28.40.03 - 45.41.61

ONOFRE BALLESTER GAYÀ ENS PARLA DE L'ESCOLA D'ADULTS

— Onofre Ballester Gayà

Onofre Ballester Gayà és el regidor Delegat d'Educació i ja ho era la passada legislatura, pel que ha viscut, per no dir protagonitzat el naixement de l'Escola d'Adults de Campos que va partir a caminar el curs passat i que ara s'enfronta ja al seu segon assalt. De l'Escola d'Adults i d'altres temes relacionats amb l'educació al nostre poble, com la possible construcció d'un Institut de Secundària hem volgut parlar amb ell ara que comença el curs.

— Quin balanç es pot fer del primer curs de l'Escola d'Adults de Campos ?

— El curs passat va ésser el primer de la vida de l'Escola

d'Adults (E.A.). L'experiència ha estat molt positiva, amb molta assistència. Teníem trenta alumnes, dels que vint feien Graduat I, i quatre d'ells assoliren el títol, i altres deu seguien uns cursos específics per a la gent gran.

La idea d'uns cursos de perfeccionament d'adults no és nova a Campos. Sempre n'hi ha hagut. Fa trenta anys els professors Damià Verger i Jerònia Mas ja impartien classes d'alfabetització. Més tard el popular D. Gori feia classes de Certificat d'Estudis Primaris i Graduat Escolar i els darrers anys Ràdio ECCA també ha oferit els seus serveis als campaners..

Ara bé, l'E.A. és més que tot això: és un projecte per

promoure inquietuds culturals, per millorar la persona en qualche aspecte o de forma integral i també pretén ajudar a la gent gran a poder gaudir més intensament del seu lleure.

Va sortir la necessitat i l'obligació de comptar amb una E.A. que donàs sortida a aquestes necessitats.

— Com eren aquests cursos per a la gent gran ?

— El programa va néixer dels suggeriments del President del Club l'Esplai de la Tercera Edat i pretén que els nostres majors coneguïn Campos, el nostre entorn i la nostra llengua. L'any passat comptaven amb dues hores setmanals que impartien les mestres Catalina Mateu i Fina Hisado.

— Quines seran les novetats d'aquest curs ?

— En primer lloc cal dir que l'E.A. de Campos ha estat beneficiada per una ajuda de 725.000 pts., el que ens permetrà mantenir el que vàrem fer l'any passat i encetar nous projectes. Ofertarem Alfabetització, Certificat, Graduat I i Graduat II i continuarem amb els cursos per la gent major, augmentant-ne l'oferta. També s'informarà de la manera d'obtenir el Graduat Escolar a través del CENE-BAD, el centre d'educació a distància.

Per altra part, per primera vegada comptarem amb un local propi, situat al carrer Ponent núm. 3, al qual, aprofit per dir, ja s'ha obert la matrícula. Les classes començaran a mitjan octubre.

— Es mantendran els mateixos professors que

l'any passat ?

— El ple de l'Ajuntament havia sol·licitat al Ministerio d'Educació i Ciència (MEC) que destinassin un professor a jornada completa per l'Escola d'Adults, però degut als retalls pressupostaris, només vendrà a mitja jornada, com l'any passat. Serà En Salvador Miralles (Boro), que substituirà Na Catalina Mateu. Na Francisca Aguiló continuarà fent les classes d'anglès. Quant a la resta del professorat, l'Ajuntament contractarà la quantitat que calgui en funció de la matrícula, possiblement, un professor més.

— Malgrat ara ja tenir una Escola d'Adults, Ràdio Eccà continua oferint cursos a Campos.

— Una cosa pot completar l'altra. L'E.A. té una missió distinta i una mica més ampla. L'obtenció del Graduat mitjançant ECCA és una oportunitat més que pot servir per unes persones determinades en un moment determinat.

— Canviant de tema; tindrà Campos un Institut d'Educació Secundària ?

— Dia vint-i-set de setembre de l'any passat, durant una de tantes visites de l'Ajuntament al Delegat del MEC, aquest, el Sr. Crespí em va assegurar que Campos comptaria amb un Institut de Secundària per al.lots de dotze adivuit anys, i que segurament tendria tres modalitats de batxillerat, totes menys l'artística, i algun mòdul professional, procurant que amb els distints instituts de la comarca, es cobriessin totes les modalitats.

Després l'Ajuntament va fer les passes pertinents. Al gener va adquirir uns terrenys de 30.000 m² que va oferir al MEC. A continuació vàrem sol·licitar que vingués l'arquitecte del Ministeri per estudiar i redactar el projecte amb els vials, zones verdes i equipaments esportius necessaris.

Tot això no significa, encara, que tinguem l'institut segur.

— Clar, darrerament se senten comentaris pel poble de que no és tan segura la concessió de l'institut, que hi podria haver competència.

— El MEC ha ofert als centres privats concertats d'E.G.B. la possibilitat de poder impartir la nova Educació Secundària Obligatoria (de dotze a setze anys), sempre que es compleixin unes certes condicions respecte a instal·lacions i professorat. El Col·legi Fra Joan Ballester, com la majoria d'aquests centres, ho ha sol·licitat, per tal de poder oferir al seu alumnat aquests avantatges i al mateix temps oferir estabilitat i continuïtat al seu professorat. Entenc que tal vegada és un deure i una obligació que estés amb aquests col·lectius, però crec que si Campos pot obtenir l'ensenyament fins als devuit anys, tots hem de treballar per aconseguir-lo.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

— Nofre Ballester Gayà, D. Nofre, Delegat d'Educació de l'Ajuntament de Campos i màxim responsable de l'Escola d'Adults.

— Voldria afegir qualque cosa més per als lectors de Ressò ?

— Agrair-vos l'oportunitat de poder donar a conèixer a més gent les activitats de l'E.A. I vull aprofitar per demanar la col·laboració de tots els companys i de totes les entitats del nostre poble perquè el més prest possible puguem comptar amb un centre de Secundària i donar les gràcies a tots els que han ajudat fins en aquest moment. És una tasca important i és de tothom.

Jaume Lladó.

PUBLICITAT A RESSÒ:
Maria Bauçà. Tel. 65.01.47
Laborables de 17'30 h. a 20'00 h.

Qubio's
 peluqueros

NOU HORARI D'HIVERN
De dilluns a divendres:

Matins: de 9'30 h. a 1'00 h.

Horabaixes: de 3'00 h a 19'30 h.

Dissabtes:

De les 9'00 h. a les 19'30 h. (No tancam a migdia)

Carrer Major, 4, C • Tel. 65.08.50
 07630 CAMPOS

Carrer Major, 27, 1r. • Tel. 58.23.16
 07260 FELANITX

Gràcies per demanar hora.

Major, 23 • Tel. 58.07.48
 07260 FELANITX

9. DISSENY.

Ja disposam de tota la moda TARDOR - HIVERN '93.
 DISSENY I QUALITAT A BON PREU

vins bernat

ELABORACIÓ PRÒPIA

embotellador núm. 5929 P.M.

Carretera Felanitx, Km. 1,600
 Tel. (971) 65.09.45
 07630 CAMPOS
 (MALLORCA)

CAMPOS D'UN TEMPS

Un molí era el reclam - meitat símbol, meitat anagrama - d'un lleixiuet que es fabricava a la vila i que sempre va tenir una bona acceptació entre les consumidores habituals d'aquest producte. Resultava una mica rarenc observar, en aquells temps, com una indústria química, encara que modesta, es pogués instal·lar en una zona absolutament vinculada a l'agricultura i a la ramaderia.

Però el seu impulsor, Rafel Mercadal, va muntar la seva fàbrica amb l'afany, del tot eloqüent, de cercar noves possibilitats d'expansió industrial, amb risc, i en un terreny difícil, però del tot convençut que la idea podia donar bons fruits. Al seu inici s'establí en una portassa del carrer Prim, per a després

construir unes instal·lacions més espaioses al camí de s'Alqueria Rotja.

Als anys seixanta totes aquestes experiències noves s'observaven amb molt de recel; avesat tothom a la rutina quotidiana, que tenia en la pagesia el seu call de treball i de supervivència. El dibuix que il·lustra l'etiqueta del producte no és massa suggestiu, però tampoc no cau en les banalitats del disseny ranci que aleshores s'usava. Era novetós. Encara que, en aquells anys, una llei de normalització lingüística hagués pogut evitar errors substancials de nomenclatura. Però això ja és una altra història, afortunadament superada. I el lleixiuet Delmulí era, i és, de molt bona qualitat.

d.h.

PUBLICITAT A RESSÒ: Maria Bauçà. Tel. 65.01.47
Laborables de 17'30 h. a 20'00 h.

Cristalleria CAMPOS

*Jaume Vadell
Adrover*

*Joan Oliver
Bordoy*

Carrer Llibertat, 27
Tel. 65.04.20
07630 CAMPOS

Maria Miquel Nadal SEGUROS EN GENERAL

- Metges
- Incendis
- Accident
- Vida
- Robatoris
- Jubilació
- Comerços
- Llar
- Embarcacions
- Automòbils, Etc. . .

Carrer Santanyí, 23 • Tel. 65.04.01 • 65.00.89
07630 CAMPOS

NOTÍCIES

DE LA SALA

**PLE ORDINARI
DE DIA 3 DE
SETEMBRE DE 1992.**

Dels punts tractats a la sessió plenària destaquen la concertació d'un nou crèdit amb la Caixa per un import màxim de 35 milions de pessetes, per un termini d'un any, així com una nova modificació de crèdit.

L'operació de crèdit va ser criticada pels dos grups de l'oposició, indicant Joan Pons que «l'any passat es va argumentar manca de liquidesa quan es va sol·licitar un crèdit, i nosaltres podíem entendre la necessitat. Però ara els pressuposts ja són obra d'aquest Consistori i s'havien d'haver previst millor les despeses».

El regidor nacionalista anuncià que «votarem no a aquest crèdit i aquest no és un

no a la política econòmica de l'Ajuntament».

Pere Escales, del PSOE, manifestà estar d'acord amb el PSM, i observà que «l'any que ve s'hauria de fer millor el pressupost. O s'han d'augmentar els impostos o ens hem d'adequar als doblers que hi ha».

Finalment s'aprovà el crèdit amb el vot favorable del PP-UC, per un import màxim de 35 milions a un interès del 14 per cent anual.

L'altre punt esmentat va ser una modificació de crèdit, operació consistent en autoritzar el traspàs d'unes quantitats destinades a uns conceptes determinats a uns altres.

Concretament feia referència a una sèrie de projectes que figuraven amb una quantitat simbòlica al pressu-

post, per als quals es destinaran 95 milions d'un crèdit anterior i 43 milions de tresoreria.

El nacionalista Joan Pons manifestà que «si bé de vegades són necessàries les modificacions de crèdit, no estam massa d'acord ja que no entenem la política econòmica de l'Ajuntament». Pons va fer referència a les despeses ordinàries que se suplementen, com la de recollida de fems, la qual havia estat prevista a la baixa.

Pere Escales, per la seva part, hi votà també en contra en considerar que «no s'han de fer crèdits per a pagar despeses ordinàries. L'any que ve tornarem a estar igual. El que s'ha de fer és ajustar-se a les despeses pressupostades».

El tinent batle d'Hisenda, Joan Molina, coincidí «amb la idea de rigurositat en l'aplicació dels doblers públics, però això només s'hi troba qui els ha d'administrar». Molina no va voler entrar en matèria «perquè la modificació està justificada als informes de l'expedient i ja es va donar la informació a la comissió informativa».

**PLE EXTRAORDINARI
DE DIA 14 DE
SETEMBRE DE 1992.**

Es va acordar per unanimitat sol·licitar la inclusió al Pla d'Obres i Serveis de 1993 la tercera fase del projecte d'abastiment d'aigua potable i sanejament de Sa Ràpita, així com el mateix projecte per a la vila de Campos.

Redacció.

Si no ho veuen, no és creïble, diu el refrany. Per això el convidam perquè vegi i es convenci.

Qui li pot posar una calefacció sense llanterneria, sense radiadors, sense tubs, sense caldera, sense ocupar lloc, que no cremi oxigen, que sigui de baix consum, sana, neta, sense olors, sense fum, inofensiva, de duració il·limitada, sense manteniment, etc.?

I si tot això fos poc, la instal·lació es un 40% més econòmica que qualsevol altra calefacció.

La veritat és que s'ha de veure per creure-ho.

Per a una major informació: Tel. 65.28.99 o personalment al Carrer Antoni Maura, 67 de Campos.

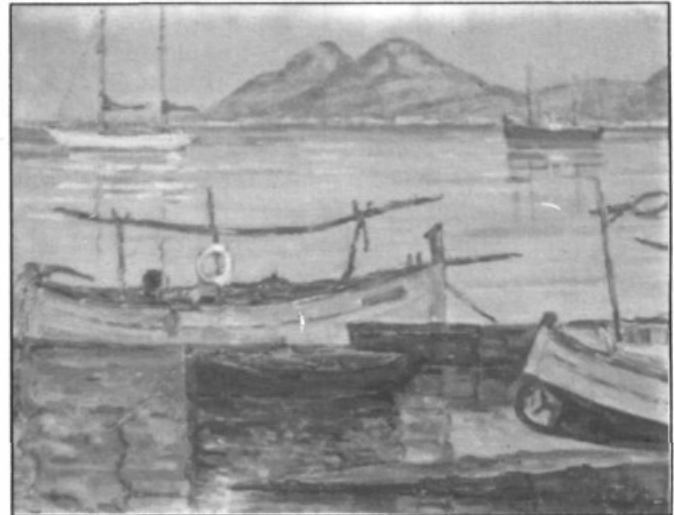
Representant de INSTALCONFORT

Calefacció Integral

«TITO CITTADINI, AMICS I DEIXEBLES», A L'AUDITORIUM

Inaugurada dia 7 d'agost amb un títol de presentació que prometia qualitat, la mostra muntada conjuntament a l'Auditori pel Centre Cultural, la Galeria Matisos de Sa Colònia de Sant Jordi i l'Ajuntament va romandre oberta fins dia 16, i fou part significativa de l'oferta del programa de festes d'enguany. «Tito Cittadini, amics i deixebles» va reunir l'obra de vuit pintors que els entesos han ascrit a l'anomenada «escola pollencina»: l'argentí Titto Cittadini, el qual n'és considerat un dels valors més destacats; Josep Coll Bardolet, el color pur i dinàmic, sempre alegre, les pageses en moviment, els verds profunds, el vermell del cor més encés, els cels diàfans; Mateu Llobera; Rafael Pomar, les roques i la mar, els pins esbrancats que el vent malmena, com manllevats dels versos de Costa; Antònia Pujol, flors i variació cromàtica; Coloma Vidal; Maria Vich, més agosarada, colors plans, contorns raspats; i Salvador Vidal, les marines de sempre, la llum llatina, la frescor del matí, el blau de mar i cel que tot ho blaveja, l'ànima assolejada.

Les directrius de «L'escola pollencina» gairebé es presuposen. Aquest corrent artístic, tan discutit com provada és la seva realitat, s'ha desenvolupat sempre baix l'ombra àmplia de l'impressionisme, i ha copsat en la suggestió del paisatge de la Tramuntana mallorquina un focus d'inspiració inesgotable i quasi sistemàtic. Cittadini s'establí a l'illa el 1913, rere les passes d'Anglada Camarasa, qui influí molt en la seva primera època, tot i tendir més tard cap a una línia més pròxima al gust «fauve». El que sí és ben cert és que Pollença, d'ençà la darrereria del segle passat, ha agombolat primeres figures de les diverses modalitats artístiques, sovint lliurades a la seducció d'un volgut elitisme. Van fer seus els rocalls de garbellons i càrritx, les cales breus en el caminó de Formentor i les barquetes de pescadors astorats. Noms com William Degouve, l'ombra polifacètica de Santiago Russiñol, la pinzellada quasi mística de Joaquim Mir, la petja inesborrable dels Sorolla, Eliseu Meifrén, Llorenç Cerdà, Eugène Mossgraber i un et-

— Marina, de Salvador Vidal.

cètera innumerable.

La present exposició no sé fins a quin punt pot ser representativa: una o dues obres de cadascun dels artistes esmentats mai no ens donaran la mesura de la seva tasca, més encara quan la majoria són il·lustres desconeguts quan tirem cap al nostre sud, menys

prodigat a rebre visitants de cert relleu. Però sí celebrem com pertoca, amb satisfacció i un somriure d'autocomplaença, l'avinentesa d'una mostra pictòrica de vàlua gens habitual a la vila.

Sebastià Moranta Mas.

Granja Pomar

Tapes Variades

Carrer Major, 2 • Tel. 65.00.48 • CAMPOS

Gremi Boneters, s/n. - Tel. 75.01.00
POLÍGON LA VICTÒRIA
07009 PALMA DE MALLORCA

TRANSPORTS
MESQUIDA

RONDA CATALUNYA, 9 - Tel. 65.01.47
07630 CAMPOS

C RISTALLERIA
P ERELLÓ

Acristallaments en general

Carrer Palmer, 1 Tel. 65.00.95
07630 CAMPOS

Damià Huguet.

Els jocs de cartes - i amb pessetes pel mig, poques o moltes - han estat sempre una temptació que ha mogut molts de campaners a satisfer uns desigs mals de definir en la seva essència, però del tot eloqüents. Tenim fama d'esser molt jugadors, els campaners. I això ve de vell. No sé si per a bé o per a mal. Però la veritat és que el joc ha estat sempre un element, i també un petit símbol, de la impetuositat d'una gent que, amb totes les cartes a la mà, volia sobreposar-se, en igualtat de condicions, a una altra gent que patia la mateixa dèria. Perquè, en el fons, tot i considerant que en el joc s'hi mesclen el desig, la guanyera, un cert orgull, i les pessetes de cadascú, allò que preval sempre, i de manera clara, és intentar guanyar a l'adversari. Fer-lo net. Deixar-lo en blanc, sense fulles, dugués bones cartes o no.

L'estratègia consistia en evidenciar una superioritat que, de fet, la marcava l'atzar. Perquè, en tot joc, l'imprevist és l'element que caracteritza l'eufòria. I res no és definitiu, encara que la temptació vengui imposada sempre per un afany concret de deixar l'adversari amb les mans buides, i molt millor si pot ésser amb contumècia, mostrant, de la millor manera possible, tots els significants de quedar a plaer davant la concurrència.

JOCS DE CARTES A CA'N PAU

De fet, mai no he estat jugador. Ni ho som. Encara que em fascina tot aquest món de guanyadors i perdedors - perquè l'un depèn de l'altre, i tots són indispensables, evidentment. El joc és talment un combat innocent, amb interessos econòmics i desconfiances mútues a banda i banda, on l'imprevist fita els límits de les possibilitats més imprecises. És un tanteig entre sort i frustració que, normalment, sol acabar en un triomf que més que acaramullar, o fer disminuir una determinada quantitat de doblers, evidencia la prepotència de la sort en un moment determinat: l'enginy del joc. Una certa i menudona eufòria. Perquè guanyar o perdre equival a mirar-se amb somriures ben diferents.

La parada - o més ben dit la taula de joc - que es muntava al cafè de Ca'n Pau, just devora la Plaça d'els Tres Molins, era apoteòsica. Unad'aquelles coses males de definir per la seva grandesa menuda, que personalment record amb no massa bona memòria, però que vaig presenciar i conèixer de primera mà al seu moment més viu i actiu. Perquè l'espectacle, sobretot això, que oferien aquelles reunions de jugadors, astuts o passius, m'ha quedat marcat amb la contundència d'un esdeveniment sublim; perquè tot allò era un món llunyà de tots els mons possibles. Una illa entre moltes altres illes, difícil de testimoniar en tota la seva grandesa, però ben viu i a tota hora bategant, talment un espectacle, vital i rotund.

Els diumenges al migdia, sobretot; i després de prendre

un bon cafè rebentat amb caçalla de Llubí -que és la millor del món- al tasser de marbre blanc, amb els amics, acudíem a la taula de joc de Ca'n Pau, normalment com a observadors, i per a fer cos entre la multitud. La taula, que era llarga i estava coberta amb una manta guixada i grisenca, pulcrament estesa de cap a cap, sense rucs, era, evidentment, el centre d'atenció de tothom. Al seu voltant s'hi concentraven sovint una cinquantena de persones, o moltes més, segons el dia i l'hora de l'inici de les jugades; la majoria d'elles assegudes en cadires de bova, i les altres d'empeus darrera els qui havien aconseguit, a bona hora, un lloc adient a la primera fila. Allò, en el seu conjunt, era tot un cúmul de gent agombolada davall la teulada, al fons del corral de Ca'n Pau, que disposava a bona hora i per a moltes hores, a participar en el joc establert, la majoria indecisos en l'estratègia a seguir, però ben actius, vigilants, sense fer mala cara; o almanco dissimulant, de vegades, el seu desencís.

L'amo del cafè de Ca'n Pau, que era una persona indulgent, alegre de cor, gens rancorós, una mica rialler i que fumava una Faria sense aclucar els ulls, començava l'inici del joc a l'hora precisa, sense preàmbuls, i decidit, estrictament encarat a un ordre establert entre la gentada. Donava l'as, amb cortesia. Fet que el feia amo de la reunió, sense cercar influències ni rebutjar possibles adversaris recelosos entre la multitud. Donar l'as consistia en ajuntar un centenar de cartes -amb un

as d'oros com a punt referencial- mesclar-les i remesclar-les -escapsar-les era el nom- i donar-les a cada un dels presents fins que en sortís un guanyador, per pur atzar.

Normalment -i el fet prevalia sobre incerteses diverses- el posseïdor del desitjat as d'oros el solia vendre al millor postor, fet que li aportava un determinat percentatge sobre la quantitat inicial del joc. Era un tanteig fàcil al qual tothom s'hi avenia, sense cap risc; perquè la sort consistia, més que res, en guanyar l'as d'oros. La banca la durien aquelles persones decidides a jugar més fort, que ja havien formalitzat el pacte.

Tal i com he anotat a l'inici d'aquest escrit, els campaners som considerats gent jugadora: ens agraden els jocs d'atzar, però sobretot aquells on la presència de les persones preval sobre altres interessos determinants. Ignor la incidència dels campaners en jocs oficials, com ho poden ésser les travesses, la Bono-Loto, la Primitiva, i tots els etcèteres visibles. Però la participació en jocs furtius és l'element bàsic que empeny els campaners a participar en aquestes trifulgues. Si aquests jocs fossin legals, potser la gent no hi acudiria. Ens agrada la clandestinitat. I a la taula del cafè de Ca'n Pau això era el que prevalia. Perquè si s'haguessin establert unes normes ben controlades la gent hauria deixat d'assistir-hi. Així de senzill.

La llengua
feina
de tots

L'AMO EN JOAN ROSA

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

Avui la nostra volta per la vila ens ha duit a la placeta de Sa Creu. Concretament, a una casa on s'ha venut pràcticament de tot i on viu una persona de 92 anys amb una memòria excel·lent. Amb una gran amabilitat i paciència, ens ha narrat un poc el que ha estat la seva vida i la vida de Campos, en definitiva. És En Joan Aguiló, més conegut com l'amo En Joan Rosa, germà de l'apotecari Rosa

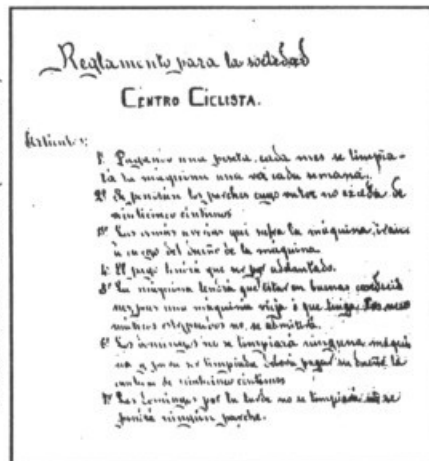
— Contau-nos un poc a què vos vàreu dedicar de jove.

— Vaig començar el negoci amb les bicicletes. Teníem bicicletes de lloguer i per qualcar-hi pagaven un velló cada quart d'hora. Les teníem a Ca Na Tendra i després ho vàrem vendre a en Franc. Venien aquí tots els corredors de la vila: en Joan Joan (era un jome que nomia Joan, però com que era tan gran li deien en Joan Joan), en Vicenç Llorito, en Silvestre...

També tenia bicicletes per vendre i a tots els que ens en compraven una, els ensenyàvem a qualcar perquè no en sabien. És a dir, que amb el preu de la bicicleta s'hi incloïa l'ensenyar a qualcar. Jo tenia dues persones que n'ensenyaven que eren en Silvestre i n'Antonio Contreras.

— I aquesta curolla de les bicicletes, era per tradició o és cosa vostra?

— No, va ser cosa meva. Vaig tenir el primer taller de Campos que el vaig posar devers l'any 1910 o 1911 i vaig fer un bon negoci llogant les bicicletes a velló el quart d'hora. Després vàrem fer una societat que tenia el següent reglament:

«Artículos del Centro Ciclista. 1912.

1.- Pagando una peseta cada mes se limpiará la máquina una vez cada semana.

2.- Se pondrán los parches cuyo valor no exceda de veinticinco céntimos.

3.- Las demás averías que sufra la máquina

4.- El pago tendrá que ser por adelantado.

5.- La máquina tendrá que estar en buenas condiciones, pues una máquina vieja o que tenga los neumáticos estropeados no se admitirá.

6.- Los domingos no se limpiará ninguna máquina y para ser limpiada deberá su dueño pagar la cantidad de veinticinco céntimos.

7.- Los domingos por la tarde no se limpiará ni se pondrá ningún parche.»

— Qui feia les bicicletes?

— Les bicicletes les fèiem nosaltres mateixos, es deien «Ciclos Rosa» i totes eren a mida i de carreres. Amb en Toni Contreras fèiem els quadres i les pintàvem. Les nostres bicicletes ja tenien les dues rodes iguals ja que les de roda petita davant i de roda grossa darrera eren més antigues. També eren diferents segons l'altària de les persones. La majoria de les dones anaven sempre a peu, la primera bicicleta (o una de les primeres) que vàrem fer per una dona va ser la de la meva neboda Francisca, que encara era una nina. La va estrenar el dia de la Mare de Déu d'Agost per córrer cintes.

— Quins altres negocis heu tingut?

— Em varen fer representant d'un

cotxe que es deia «Fasto». Com que no tenien representant a Can Darder (Palma) em varen proposar ser-ho de les Balears i va anar bé perquè en vaig vendre set, sis amb cortines perquè agradaven més i un amb vidres.

— Eren bons de vendre els cotxes?

— No gaire. Vos contaré un cas que em va passar quan vaig anar a oferir-ne un al mestre Morro, em va dir: «m'agradaria, sí, però hi ha un inconvenient i és que he comprat un cavallet i un carretó i si el pogués baratar...». I així ho vàrem fer. Vaig vendre-li el cotxe i jo vaig venir amb el cavall i el carretó.

— Des d'on duien els cotxes cap a Mallorca?

— Els cotxes els dúiem de París. Jo hi he estat quatre vegades i convenia molt més perquè em costaven 2.500 i si els enviava a demanar havia de pagar 100 pessetes més. Per dur-los cap aquí hi anàvem colles de 3 o 4: en Brunet de Can Darder, el senyor de N'Alzamora de Palma... i cada un menava un cotxe.

També tenia bicicletes per vendre i a tots els que ens en compraven una, els ensenyàvem a qualcar perquè no en sabien. És a dir, que amb el preu de la bicicleta s'hi incloïa l'ensenyar a qualcar.

— Com ho fèieu per arribar amb els cotxes fins a Campos?

— En primer lloc havíem d'anar a Barcelona i després s'havia de comprar el bitllet de Barcelona a París que valia 48'60 i jo encara els tenc. Això era devers l'any 1923. Després, en el viatge de tornada i per no haver de pagar duana, hi havia un sel·leter (ja era a posta) i pegava quatre trinxetades al seient i dins

les molles hi ficàvem tot el que volfem dur. I ara em ve a la memòria que vaig dur un quilo de pedres de metxero que fins no fa gaires anys no vaig acabar. Allà tot era més econòmic, sobretot la seda.

Després quan ja era a Campos jo deia «He vingut de París a Campos amb el cotxe fins a Can Rosa» i la gent em deia «Ala vés»; però era ben ver ja que conduïa el cotxe fins a Barcelona i després quan entrava dins el vaixell per no haver de pagar el passatge quedava dins el cotxe fins arribar a Palma i d'aquí fins a Campos.

— Després d'haver comprat el cotxe, la gent es devia haver de fer el carnet. Com ho feien per obtenir-lo?

— A Campos no hi havia cap gestor però nosaltres tenfem una espècie de gestoria i anava bé per fer carnets de cotxes. Venia En Cavaller, que era l'examinador, però no n' examinava cap mai perquè s' estimava més que ho fés una altre. Ell l'única cosa que volia era anar dins la cuina per veure que li havien duit els que s' havien d'examinar (peces de formatge, sobrassada, conills de camp...). L'examen consistia en fer 2 voltes a la plaça i ja tenien el carnet.

— Com que estàvem parlant dels negocis que heu tingut, em sembla que també sou conegut per les màquines de cosir...

— Sí, és ben cert això. No m'he limitat a tenir bicicletes i el taller de reparació, sinó que també he venut màquines de cosir de totes les marques: Singer, Paf, Alfa, Sigma... Varen començar que valien 45 duros. Les primeres es rodaven amb la mà, llavors amb pedal i després amb motor. N' he arreglades moltes en aquesta vida i encara n' arregl alguna. Me'n duïen de tots els pobles, de Santanyí, Ses Salines, Sa Colònia..., perquè l'únic que hi havia que en sabia es va morir.

— I ja per acabar, ens podrieu contar quines altres feines heu fet?

— Et puc dir que en aquesta vida n' he vistes i n' he fetes moltes, de coses. Tenfem també un estanc i compràvem puntetes especials per als senyors i tabac de pastilla. També venfem rodets de fer fotos i per vendre' n més, deixàvem la màquina. Puc dir que he venut de tot: rentadores, màquines de cosir, bicicletes, tabac i també benzina. La benzina de Can Rosa és posada meva. Tenfem bidons de 50 i 10

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

— En Joan Aguiló, més conegut com l'amo En Joan Rosa

litres i la venfem a 45 cèntims el litre.

— Hi ha alguna cosa que vulgueu dir?

— Sí, que també fèiem cabriols, posàvem les rodes dels cotxes vells als cabriols, el selleter Garcietes feia l' envelat i en Serraller feia els braços.

Moltes gràcies l' amo En Joan per aquesta conversa tan agradable i esperem que no sigui la darrera.

N. Vives
A. Sitjar

NACIONALISTES DE MALLORCA

Amics/gues de Campos:

Una vegada més aprofitam aquest mitjà de comunicació local per oferir-vos informació sobre la nostra tasca a l' Ajuntament, que en aquest cas es refereix bàsicament al Plenari Ordinari del passat 3 d'octubre.

TEMES D'HISENDA

Dos temes d'Hisenda apareixien a l' Ordre del dia del darrer Ple Ordinari. El primer d'ells feia referència a la renovació d' una operació de tresoreria: pòlissa de crèdit de 35 milions de pessetes.

El segon a modificacions de crèdit que afectaven a uns 178 milions de pessetes: quantitat procedent del crèdit recentment concertat i del romanent de tresoreria.

En conjunt, més de 200 milions que, si tenim present que el pressupost total de l' Ajuntament pel 92 és d' uns 500 milions, deixen constància de la magnitud del fet.

El que més ens preocupa però, i així ho intentarem explicar i posar de manifest, no són els fets aïllats (no per això sense importància) sinó el conjunt de la gestió que s' està duent a terme i més encara quan la majoria de les explicacions i justificacions que se' ns ofereixen (quan n' hi ha) no són ni convincents ni satisfactòries.

RESIDÈNCIA

Segons el Reglament d'Ordre Intern de la Resi-

dència de la 3era Edat, per ingressar-hi ha de fer cinc anys que estiguin empadronats a Campos. En base a una al·legació que es va presentar, ara el Consell d' Administració estudiarà -cosa que en teoria hauria de fer amb tots els casos- també les sol·licituds d' aquelles persones nascudes a Campos, encara que darrerament no hi visquin.

PLA DE PORTS ESPORTIUS

Consideram que aquest Pla que es vol aprovar i que està oberta al·legacions deixa molt a desitjar, per dir-ho d' alguna manera suau. Ja que Campos, per la costa que tenim, es veu bastant afectat, presentarem una proposta perquè l' Ajuntament s' hi manifestàs en contra i proposàs algunes modificacions, així com també que s' hi donàs el màxim de publicitat.

S' acordà estudiar aquesta moció i discutir-se a Comissió Informativa per tal que abans de l' 1 d' octubre es presentàs una proposta consensuada entre tots els Grups Municipals. Esperem que la bona predisposició que sembla que té l' Equip de Govern per aquest tema faci això possible.

PRECS I PREGUNTES

A aquest Plenari formularem una trentena de preguntes i alguns precs de temes varis. Pregàrem que es felicites formalment el Grup de Teatre L' Estel i a en Miquel Fullana pel seu bon paper al Certamen de Consell; que es facin els contenidors nets i que es duguin a terme les actuacions necessàries perquè el camió del fems no molesti ni deixi brutor, tant a la vila com a Sa Ràpita; que s' agraeixi, si s' escau, a la Conselleria

d'Obres Públiques la seva intervenció en la retirada dels badens de les rondes; i altres.

Les preguntes es referien a temes d' economia i a temes dels quals ja se n' ha parlat altres vegades i que interessa seguir: institut, poliesportiu, Golf de Son Baco, cartells informatius, places d' Objectors de Conciència, convocatòria de places d' ocupació i convenis amb INEM, indústria tèxtil, etc.

VIATGE A BÜDELSDORF

A principis del mes de setembre, un membre del nostre grup municipal, de la Comissió de Medi Ambient, juntament amb dos integrants dels altres partits representats a l' Ajuntament, viatjaren a Alemanya, concretament a un poble, d' unes característiques semblants a Campos, anomenat Büdelsdorf, per conèixer i estudiar d' a prop un sistema de recollida i eliminació de residus sòlids.

Tots concixem els problemes que generen els fems: tones i tones són tirades i incinerades de manera incontrolada als abocadors, provocant la consegüent contaminació dels subsòl, l' aire i l' entorn. També coneixem les molèsties que provoquen els contenidors, olors, renous, etc. La comissió, preocupada per tots aquests problemes i aprofitant que l' Ajuntament de Büdelsdorf ens havia convidat, es va decidir fer el viatge i estudiar el model de recollida i eliminació de residus sòlids aplicat ja allà des de fa tres anys.

Degut a la manca d' espai, és impossible explicar tot el sistema, en farem un resum. El projecte funciona de la següent manera a Büdelsdorf:

Cada casa, fa una selecció del fems que produeix i els deposita dins diferents bosses, concretament dins quatre bosses, una per a la matèria orgànica, una altra per al paper i cartró, la tercera per al vidre i la quarta per als residus contaminants o no reciclables. El fems es recolleix amb uns camions normals, es transporta a una estació de transferència a on es fa la triadella de les bosses i es depositen dins els contenidors, que una vegada plens són traslladats a diferents centres de reciclatge o procesament de residus sòlids.

L' objectiu del sistema és evitar l' abocament de fems i actuar d' una manera més respectuosa davant el medi natural. També l' objectiu seria a llarg termini el reciclatge de la gran majoria dels residus produïts a tota l' illa.

Sabem que aquest sistema seria molt difícil d' aplicar al 100% ara per ara al nostre poble, però ja seria ideal que es pogués anar progressivament introduint aquest sistema modèlic.

RECORDANÇA

Sabeu que cada tres mesos hi ha Plenari Ordinari on es tracten temes que vos poden interessar i que ens afecten a tots. Encara que aquests actes es facin els matins i no hi pugueu assistir, convé informar-se'n (mirau les actes al tauló d' anuncis, per exemple).

Per part nostra, volem recordar-vos que cada divendres de 9 a 10 del vespre estam a la vostra disposició al nostre local del carrer Alba, 46.

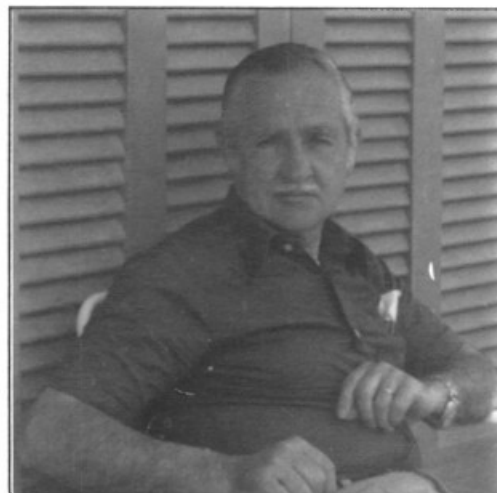
JOAN ANTONI ROIG I ADROVER

Encara que de ben jove residia a Ciutat, venia a la seva vila -que és la nostra vila- molt espesses vegades. Aquí hi tenia, a més de gairebé tota la seva família, molts amics, coneguts i gent diversa que connectava immediatament amb el seu entusiasme. Era impetuós, enormement vitalista, i no solia encarar-se al desencís ni a la desídia. Amic dels amics, vessava l'alegria de viure pels seus quatre costats. De rialla sincera, gairebé majestuosa, i mirada frenètica, sobresortia en ell el mostatxí que s'havia autoimposat en èpoques de blavenca història. La qual cosa no tenia res a veure amb la seva personalitat, amical i sincera, oberta, on el call pagès i el color rogenic de la terra s'entelava a l'ànima dels seus ulls.

En Joan Lluís dibuixava amb la sinceritat de qui únicament coneix les coses pel seu nom. Estrictament realista, la nitidesa dels paisatges als quals volia conferir sublimitat, amb un estil molt personal, evidencien el sentit més pur del seu acostament a la meticulositat que tota simplicitat comporta, sense translocar res, sinó evidenciant únicament la nitidesa de les formes i els colors.

Joan Antoni Roig i Adrover, de Ca'n Lluís de Plaça, mantenia ben viu el seu caràcter campaner que caracteritza tota persona vinculada a la seva terra de call vermell i que manté, amb orgull, una vitalitat difícil de corregir. Caminava depressa: cames fortes de família de forners. Era espavilat, estrictament sincer. La línia pulcra de la seva pintura il·lumina la senzillesa d'un campaner que cercava, obert al món, el límit del desig.

d.h.

SYP

**SERVEI I PREU
SUPERMERCATS**

**GRAN ASSORTIMENT
EN LES NOSTRES SECCIONS DE:**

**Carnisseria • Cansaladeria
Fruita • Peix congelat**

**Carrer Nunyo Sanç, s/n. • Tel. 65.06.83
07630 CAMPOS**

RESTAURANT S'ESCAR

**PAELLA I
PAELLA
DE FIDEUS**

**CARN
I PEIX**

Ses Covetes

QUÈ OPINES SOBRE LES NOVES NORMES DE CIRCULACIÓ REFERENTS ALS CASCOS?

Antoni Prohens Vidal, 44 anys.

Crec en la necessitat d'unes normes obligatòries des del punt de vista de la seva incidència social. És a dir, tu no pots anar a més de 40 per dins el poble, perquè suposes un perill per als altres, encara que vagin a peu.

En canvi, el casc només és una protecció d'un mateix, i per cert, ben molesta, que no dona gens ni mica de seguretat als altres. Crec per tant que és una qüestió de mentalitzar, no d'obligar sota sanció.

Per altra part, el cost de les multes a un país on, per exemple, el consum de droga està despenalitzat és un paternalisme desequilibrat que no em cap dins el casc.

Joan Rotger Adrover, 46 anys.

La meua opinió sobre el casc és que dins els pobles és innecessari. Trob que

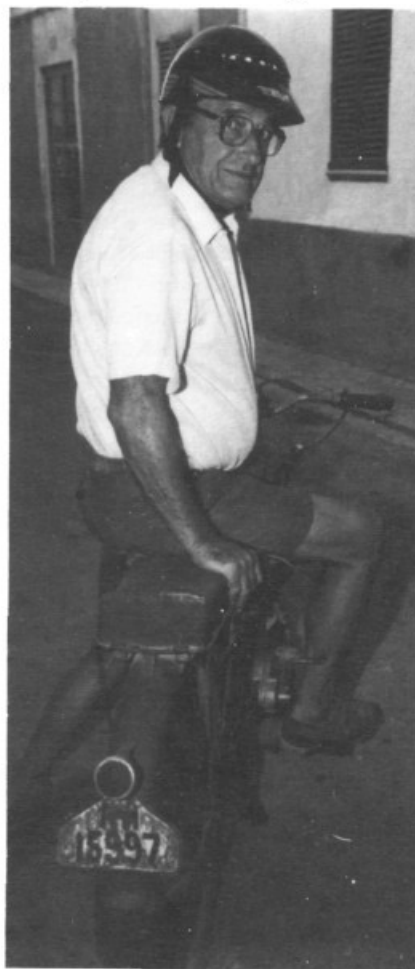
el casc és un constipador, i també a la llarga fa patir de cervicals. Però a mi, per la meua feina, a l'hivern em va bé, perquè em protegeix del fred, de l'aigua i de qualche copet.

Joan Veny Oliver, 30 anys.

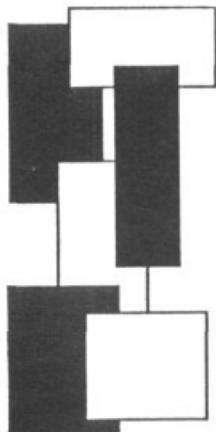
Que per motos de gran cilindrada crec que és imprescindible, i a més tenc experiències que ho proven que és ben necessari el casc. Ara que, per ventura, amb els ciclomotors, sobretot als pobles és una exageració, però per la carretera estic bé d'acord. A Palma, que hi ha molt de trànsit també és necessari, però

t'haurien de pagar per dur el casc, ja que et romp totalment la imatge.

Miquel Lladó Mora, 67 anys.

N'he vistes de molt grosses, però cap com haver-se de posar un casc dins el

**AUTOS
TOMÀS**

COMPRA VENDA
VEHICLES D'OCASIÓ

Nunyo Sanç, 26 - Tel. 65.24.22 - CAMPOS (Mallorca)

poble. Si pareixen aviadors... ! Com per exemple, una altra, haver de dur el llum encès havent-hi un sol que bofega, també ho és gros!!

Tomeu Ferrer Burguera, 22 anys.

Per dins una població no és necessari, ja que els ciclomotors estan limitats a 40 Km/h, i a aquesta velocitat tan baixa no cal dur-lo. Això si és una població petita, però si fos una població gran com Palma o Barcelona, podria ser-ho.

Opinions dels clients

d'en Jaume Ferrer (N'Entrada)

Troben que és una mesura excessiva, ja que normalment, els ciclomotors s'empren per fer feines molt petites, per anar a cercar el pa, etc i el casc és molt molest i innecessari.

Margalida Ginard Vanrell, 36 anys.

Jo consider que està bé, que és correcte haver de dur casc per tot, ja que el perill tant pot ser per ciutat com per carretera.

I parlant de ciclomotors també, crec que quan un s'avesa a dur casc no molesta gaire.

Damià Andreu Verger Vidal, 16 anys.

L'obligació de dur casc dins el nucli urbà és una bona idea, si el trànsit ho exigeix, per exemple, a grans ciutats com Palma o Madrid. Però Campos no és Palma i, a més de la incomoditat que suposa, la insonorització que produeix el casc et pot perjudicar més que no protegir.

**Text i Fotografies: Damià Prohens
Foto Vidal**

Jaume Lladó Jaume, 27 anys.

Per la velocitat permesa dins un poble no caldria casc, però sí per la carretera.

Mobilette GAC, un bon grapat d'anys.

A mi em fa poca gràcia. Ara quasi no em treuen ni a fer una volta, i tot per no haver de ficar el cap dins l'escafandra.

A més, no passa cap vegada de les poques que sortim que no hi hagi qualcú que se'n foti de l'amo meu,... que si pareixes un astronauta, que hi ha més casc que motoret, que si jo no et coneixia, ja, ja ja! I... és clar, això l'acaba d'empipar.

Jo voldria poder fer qualque cosa per arreglar-ho però ja som vellet i amb el meu aspecte poc hi puc fer... i cansat que ja em sent! Ja no vaig ni a vint-i-cinc! Jo crec que amb una cervellera d'aquelles antigues de vimet ja en tendria ben prou i jo no faria tant el ridícul.

JAUME FERRER I MAS

Reparació i Venda de Motos
Motoserres i Motocultors

Carrer Lepanto, 1 - Tel. 65.00.60 - Campos

**EL REGIDOR A. LLADÓ
HA COBRAT DE L'INSTITUT
DE SERVEIS ALS JOVES.**

Gràcies a una pregunta parlamentària publicada al Butlletí del Parlament -que rep Ressò- s'ha pogut saber que el nostre Regidor Antoni Lladó havia cobrat de l'Institut de Serveis als Joves 5 factures sense especificar per quina tasca o feina que puguen a 472.997 pts.

Com veis n'hi ha de Campos que també tenen 3 pagues.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

**BLAHI ÉS REQUERIDA DE
PAGAR MÉS DE 54 MILIONS**

A través d'un Jutjat de Manacor s'ha sabut que el Banc de Crèdit Balear reclama més de 54 milions a Blahi SA en concepte d'un crèdit hipotecari.

— Portada del Quadern Arca núm. 11, referit a un lloc de Sa Pobra. Quan en veurem qualcún referit a Campos?

**NOU QUADERN ARCA SOBRE
S'ALQUERIA DE
SON FERRAGUT DE SA POBLA**

És el núm. 11 d'aquesta Col·lecció «Quaderns ARCA». El seu autor és el P. J. Obrador Socies, m.ss.cc. que s'endinsa dins la història d'un possessió de renom de Sa Pobra.

És aquesta una publicació patrocinada per la Conselleria de Cultura i per l'Ajuntament de Sa Pobra. Esperam que serveixi d'exemple al nostre Ajuntament. Treballs i estudis n'hi ha. Fa falta treure'ls i imprimir-los.

**NOU NÚMERO DE LA REVISTA
DE LA CONSELLERIA
D'AGRICULTURA:
«SOLCS I ONES».**

És un monogràfic sobre la normativa de la millora de les Estructures Agràries. Ve tota la normativa i com és la tramitació.

Está molt ben publicada: la qualitat és, podríem dir, excel·lent.

Els punts d'informació de la Conselleria estan a disposició dels agricultors i ramaders: a Campos, la Sra. Inocència Fernández Mariño és qui atén, segons indica la Revista, a Plaça Major, 5. No dubteu en anar-hi i demanar informació.

**NOMENAMENT DE
VETERINARI DE CAMPOS DE
LA CONSELLERIA DE SANITAT.
TORNA DON GUILLEM MAS
SASTRE.**

Ha estat nomenat recentment Veterinari comarcal de sanitat el Sr. Guillem Mas Sastre, anterior Batlle de Campos, ara incorporat plenament a les seves tasques. Li desitjam una bona feina entre nosaltres.

I ja sap on ens té per si necessita la Revista Ressò.

**UN ALTRE MENESCAL
CAMPANER, EL SR. FERRER,
ANOMENAT TITULAR
DE MERCAPALMA.**

Així mateix, el Sr. Francesc Ferrer, prou conegut entre el món rural campaner i entre els ramaders, ha estat definitivament destinat al càrrec de Veterinari titular de Mercapalma.

Suposam que allà tindrà una important

responsabilitat envers l'alimentació de molts de mallorquins.

Li desitjam una bona feina.

FESTES DE SANT MIQUEL

Un any més, a la barriada campanera de Es Pou Nou celebraren les festes de Sant Miquel. Això va succeir el passat dissabte dia vint-i-sis de setembre i, com ja és habitual, foren unes festes molt familiars i amb una gran participació popular.

Esperam el proper número de Ressò poder-les-vos contar més detalladament.

— La brigada quan procedia a eliminar els impopulars «bonys» de les rondes, que tans d'embussos han provocat al centre de la vila.

**DESAPAREIXEN ELS
SOTRACS DE LES RONDES**

A finals del passat mes de juliol l'Ajuntament procedir, a la fi, a llevar els sotracs que, mesos abans s'havien posat a les rondes, en teoria per evitar accidents però que, lúnic que aconseguiren fou que molta de gent que abans voltava per les rondes, optàs, per mor d'ells per aficar-se per enmig del poble, sobretot autocars i camions, provocant uns embussos majúsculs. Aquí recollim una imatge de la brigada retirant els bonys, com els hi deia la gent. Enhorabona a l'Ajuntament: rectificar és de savis.

**EL LLADRE DE
'BONA PRESENCIA'**

El jove i educat lladre de «bona presència», que en aquests darrers dies ha robat a diferents tendes i magatzems del sud de l'illa, també va intentar robar a Campos, dissabte dia 18, a l'estanc del carrer Major, segons informa EL DIA. N'Esperança Julià, la propietària, es trobava sola quan aquest individu li va demanar cigarrets i puros per un total de 33.000 pessetes. El jove va voler una capsa per transportar el material al cotxe i la propietària es va negar i li va oferir una bossa. Ell va dir que anava al cotxe

a cercar els diners però ja no hi va tornar. N'Esperança va quedar sorpresa quan l'endemà va llegir als diaris que la descripció del lladre coincidia amb la persona que havia anat a ca seva. Però, per sort, del seu estanc no se'n va dur res.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

MAGNÍFICA EXPOSICIÓ DE MIQUEL AGUILÓ

Una de les exposicions que destacà les passades Festes de La Mare de Déu d'Agost fou la de Miquel Aguiló, que ens mostrà, a la Sala de Cultura de Sa Nostra, les seves darreres creacions.

MIQUELA VIDAL EXPOSA A L'EXPO '92 DE SEVILLA

La pintora campanera Miquela Vidal, ha tingut des de fa uns quants mesos, dos quadres exposats al Pavelló Balear de l'Expo Universal a Sevilla, són una mostra de la seva darrera obra i aprofitarm l'avinentesa per donar-li una felicitació ben grossa i desitjam que continuï pel camí que ha escrit.

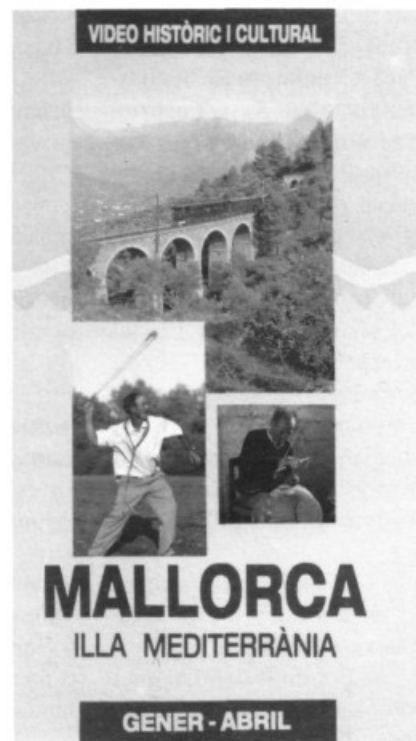
**MALLORCA,
ILLA MEDITERRÀNIA
2ª PART
PASSAT I OBLIT**

Quan la traca i el renou de les festes encara no havien acabat, diumenge 16 d'agost, al pati de «SA NOSTRA» l'Obra Cultural Balear de Campos organitzava la projecció de la segona part del vídeo **MALLORCA, ILLA MEDITERRÀNIA** d'En Mateu Galmés, home de Sant Llorenç i de Mallorca, enamorat de la terra que l'ha vist néixer i desenvolupar-se com a persona.

L'acte que començà a les 21'30 h. fou seguit per un nombrós públic que va omplir el bell i rústic pati. La projecció fou presentada per Pere Ollers, president de L'O.C.B.-Campos, i acte seguit ens fou introduïda pel propi autor. Durant una hora aproximadament, poguerem gaudir de la Mallorca agrícola, pagesa, ... o sia mediterrània en una paraula, la qual cada dia que passa s'hi assembla un poquet menys.

Tir amb fona, enfilolls de pebres, llaurar amb animals, en definitiva la Mallorca que cada dia oblidam per dedicar-nos a altres feines que ens aporten més doblers i ¿ satisfaccions ?, queden reflectides en aquest vídeo.

Un poble que oblidà d'allà on ve és un poble sense història i això és el més greu de tot, perquè si no existim com a poble difícilment existirem com a per-

sones.

Cal donar les gràcies a Miquel Ginard, ja que sense ell s' hagués fet molt difícil la projecció d'aquest vídeo.

Redacció.

Matisos
GALERIA D'ART

Horari: de 20 h. a 22'30 h.
OBERT TOTS ELS DIES

Avda. Primavera, s/n. • Tel. 65.60.43
07638 COLÒNIA DE SANT JORDI (Mallorca)

Taller i Servei de Pneumàtics

M. BORDOY

**Venda i Reparació de Pneumàtics
Equilibrat Electrònic
Servei de Reparació Vulcanitzats**

Carrer Victòria, 57 (Cantonada Carrer Felanitx)
Tel.65.21.93 • CAMPOS

MIQUEL FULLANA:**Premi al millor actor al V^è Festival de Teatre de Consell**

No és la primera vegada que Resson parla amb En Miquel. Fa una temporada ja vàrem tenir una xerradeta amb ell en motiu de la seva participació a l'obra *El Marquès de la Rabassa* de Pere Capellà, amb la companyia d'en Xesc Forteza. Ara En Miquel torna ser actualitat després de guanyar el premi al millor actor al V^è Festival de Teatre de Consell, al qual va participar, juntament amb la resta del Grup de Teatre l'Estel interpretant l'obra escrita per ell mateix *Quin desveri*. La interpretació d'aquesta obra per part dels companys va ser considerada la segona millor pel jurat.

— Miquel, conta'ns com va ser aquest V^è Festival de Teatre de Consell ?

— Era un festival al qual només s'hi podien presentar obres d'autors de parla catalana. De les 14 obres presentades, quatre foren d'autors novells. Hi hagué un premi de 250.000 pts. per a la millor actuació, guanyada pel grup Passatemps de Son Sardina amb l'obra *Aritja Muntanyenca* i tres premis de 100.000 pts. pels millors actor, actriu i director, a més d'un accésit de 100.000 pts.

Nosaltres quedàrem els segons a la secció de millor actuació i ens en duguerem el premi al millor actor. Un balanç molt positiu.

— Qui formava el jurat ?

— Gent del món de les lletres i el teatre, el Batle i la Regidora de Cultura de Consell.

— Com fou l'entrega de pre-

mis ?

— El dia de l'entrega de premis va fer la presentació Na Margaluz i va presidir la consellera de cultura del C.I.M. Dna. Pilar Ferrer. Hi hagué molt de públic, unes 2.000 persones entre les quals hi havia alguns campaners. No hi va assistir la Regidora de Cultura de Campos, però sí En Sebastià Covas, al qual els meus companys i jo li donam les gràcies per la seva presència. També volem agrair la presència del Grup d'Antics Alumnes del Col.legi Fra Joan Ballester.

— I ja que ha sortit el tema, que opines de la política cultural del nostre Ajuntament ?

— No vull entrar en qüestions polítiques, però sí que vull dir que la delegada de Cultura està fallant en molts d'aspectes. Na Magdalena només dona suport a les coses que li agraden a ella: molts de concerts, cant coral i cursos de música, però gens d'ajuda al teatre.

Consider que per les festes havien de donar feina almanco a un dels dos grups de teatre de Campos. Promocionen més el que és de fora que el que és de Campos. Dels catorze grups que participarem al festival, els campaners érem els únics que no havíem actuat a les festes del seu poble.

— Com es podria solucionar això ?

— La Regidora de Cultura de tant en tant s'hauria de reunir amb totes les entitats culturals del poble per parlar dels problemes que tenen i mirar de col·laborar un poc amb elles dins la mesura de

Foto: Foto Vidal

les possibilitats de l'Ajuntament, però no ho fa. Sembla que no té gens d'interès en escoltar un poc els altres.

Per altra part, no comprenc com es poden gastar 1.000.000 de pts. en concerts, que hi van quinze persones i no poden subvencionar el teatre, que estira multituds.

No es tracta d'abocar doblers sense to ni so, sinó que es vegi un interès per promocionar la cultura campanera, però aquí només es promociona la de fora, no la d'aquí.

— L'any passat el Grup de Teatre l'Estel va entrar dins el Centre Cultural, com ha anat l'experiència ?

— Vàrem entrar dins el C.C.C. per estar dins una entitat amb estatuts propis a través de la qual es poguessin demanar subvencions per al teatre; subvencions que servirien per comprar un material que, després, quedaria allà i del qual els al.lots i socis del Centre Cultural se'n podrien servir. Però la realitat és que no n'ha arribada cap de subvenció. No ho comprenc. Però ara, la direcció del Centre Cultural ni tan sols ens ha fet

arribar una felicitació pel premi de Consell.

En aquest moment estam estudiant el nostre futur.

— Heu contactat amb alguna empresa d'espectacles de cara a la promoció del Grup de Teatre l'Estel ?

— Ho hem pensat, però per això hi ha d'haver moltes ganes de fer feina per part de tots. Si després t'ofereixen actuacions, has de complir, t'has d'agafar el teatre com una segona feina. Ara hem passat una primera fase i parlarem d'entrar dins la segona. Tanmateix, el que sí farem serà apuntar-nos a la relació de grups de teatre aficionats del Consell Insular de Mallorca. El C.I.M. envia periòdicament aquesta relació a tots els ajuntaments de l'illa i, si contracten un d'aquests grups, els subvenciona una part.

Moltes gràcies Miquel per haver concedit una estona del teu temps a la nostra revista. Moltes gràcies i enhorabona a tu i a tot el Grup l'Estel pel vostre èxit a Consell.

Jaume Lladó.

AQUEST ESTIU, CALA GALIOTA I JO

He de parlar de l'amo en Toni Coix. El vell mariner de la Colònia de Sant Jordi que aquest estiu ja sortí cap a la terra entre quatre posts lluntes, negres. Aquella cançó de Joan Manuel Serrat, la barca blanca i la mar, la mar... Pobre Mediterrània...

En ombrejar cada hora-baixa al cap de cantó del carrer Sol, justament, que acaba en la pols, l'arena i la blavor dels voltants de Cala Galiota, l'amo en Toni Coix hi seia a la seva cadira de bova, amb les xerxes. Una presència plena de suggeriments, una imatge de postal, a una terra que perd per instants la seva personalitat, fisonomia i noblesa.

— Fins quan perdurà l'essència i radicalitat grega de què ens parlen els poetes, fins quan?

L'AMISTAT: amb la vida.

Els amics de Cala Galiota hi organitzaren una melonada per reunir gent en contra de la construcció del port que s'hi vol fer, i els regalims per la panxa de síndria i meló. i el

capfíco, eren també un homenatge a l'amo en Toni.

Bé. Aquesta és gent a favor de la vida maldament alguna, un poc egoïstament, defensa la seva pròpia; Cala Galiota, una plajoneta amb un encant propi es miri d'on es miri. Molt seva, tant que fa estimera i Cala Galiota «T'estim així»: Carismàtica, gens espectacular, com m'agraden també les al.lotes a mi, com una cala de la Colònia.

Trob que no cal, no, cala-galio-tejar, entrar en detalls sobre el projecte del port. El pla de ports esportius: fa rialles. La proposta alternativa de l'«Asociación Hotelera Colonia de Sant Jordi» de fer un camp de golf, conscients de que no els beneficia la destrucció de «lo verd», fa llàstima.

El problema bàsic és el mateix d'ençà que el Sr. Fraga Iribarne i els seus seguidors emprengueren el procés de «balearització» amb el «Boom» turístic. Un model reconegut per tot arreu del que

— El port de la Colònia de Sant Jordi fa uns anys.

no s'ha de fer en qüestió d'aprofitament de recursos turístics.

És necessari protegir tots els espais naturals dels especuladors de sempre. Això no significa oposar-se a qualsevol construcció, de voler arruinar els picapedrers, com diuen els demagogs, és el mateix atac als ecologistes en dir-los que haurien de ser vegetarians. Absurd i ridícul.

Analitzar el problema des de diverses perspectives, és concloure en què el que és més necessari és arreglar el que

tenim malfet, no seguir posant palades de ciment solament per omplir les butxaques dels especuladors, desmonopolitzar l'economia, hem deixat perdre foravila de qualsevol manera...

És la nostra tasca, la dels mallorquins. La solució no vindrà de ningú més que de nosaltres. Junts, a partir del nostre redolet, cap a tota la Mediterrània, el món... però vaja... Ara, ànim amics de Cala Galiota, Ànim!.

Montserrat F. Alcaraz Vich.

— Vista paronàmica de Cala Galiota.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

Pintures
A. CHARINO

Antoni Cirer Juan

Pintor Decorador

Carrer Rigo, 9 • Tel. 65.10.58 • 07630 CAMPOS
Tel. 65.53.28 COLÒNIA DE SANT JORDI

BODEGA VIDAL

Especialitat en vins de reserva

Carrer Creu, 28 • CAMPOS

PERFUMERIA VIDAL

Perfums i Cosmètica

Carrer Creu, 28 • CAMPOS

CONEGUEM EL NOSTRE PATRIMONI

Ben mirat, aquesta Secció no és nova. Quasi cada número de la Revista Ressò surten notícies o informacions o estudis sobre els nostres monuments, les nostres construccions o les nostres peces més importants del patrimoni històric o artístic.

Ara pretenem que aquesta Secció sia fixa. Començam aquest mes amb un lloc poc conegut des del caire històric i monumental:

ELS BANYS DE SANT JOAN DE LA FONT SANTA

La història dels Banys de la Font Santa s'explica, lògicament, per l'existència de les aigües termals, aigües que sempre han tengut un interès pel seu caràcter medicinal i saludable.

La zona on es troben situats és ben al sud de Campos, tirant cap a la Colònia de St. Jordi, antic Port de Campos, a uns 8 kms. de Campos. Aquesta zona és prou coneguda avui pels arqueòlegs com a pròdiga en restes romanes. I és ben sabut que els romans n'apreciaven les termes. Hi podria haver alguna relació entre les aigües termals de Campos i els romans? Aquesta qüestió requereix sens dubte

estudis més seriosos i més profunds.

Sí està documentat (veure TALLADAS: Historia de Campos) que en el s. XVI s'havia erigit als voltants de les aigües termals un Oratori carmelità i una hostatgeria. Aquesta hostatgeria, ben pròpia d'un lloc concorregut com devien ser els Banys, probablement es podria identificar amb les construccions al voltant de l'Església, a la banda esquerra. No fa massa encara la gent coneixia allà un lloc anomenat «Ca's donat». Just davant, travessant l'antiga carretera -i camf- hi ha un aljub de mesures importants i que té un curiós escut al seu frontal. En torn a les propietats curatives de les aigües termals podem dir que motivaren probablement en el seu moment la denominació de Banys de la Font Santa.

L'any 1827 es va decidir acondicionar aquest nucli a instàncies de l'Intendent Negrete (era una Autoritat civil molt important). El Projecte es va retardar per un problema sobre la propietat dels Banys. Resulta que el Marquès del Palmer entenia que el terrenys eren seus, probablement és segur que ho havien estat. Ara la propietat restava en mans públiques, en mans de la Diputació. El 1838 la Diputació encarregà als Arquitectes Joan Sorà i Tomàs Abrines els plànols per l'edifici dels

Banys i el pressupost. En 1839 pareix que s'aturen les obres, si és que havien començat. Pareix que la primera fase fou la dessecació de l'embassament i les conduccions i anàlisis de les aigües. Les obres dels edificis pareix que es posposen fins el 1844 i l'Arquitecte Abrines torna a projectar els plànols.

Els dies 30 d'abril i 1 de maig de 1845 se celebra amb gran festa, segons resen els Arxius, la inauguració de la primera fase de les obres dels Banys de St. Joan de la Font Santa.

Els projectes, com és d'esperar, no es compleixen fil per randa. De manera que el 1862 encara no eren ni a la

meitat.

Convendria tenir en compte que els Banys de Sant Joan de la Font Santa tenen un important valor històric i monumental. En primer lloc, perquè és l'única construcció d'aquestes característiques a Mallorca i en segon lloc, pels autors del seu Projecte i les seva intrínseca importància.

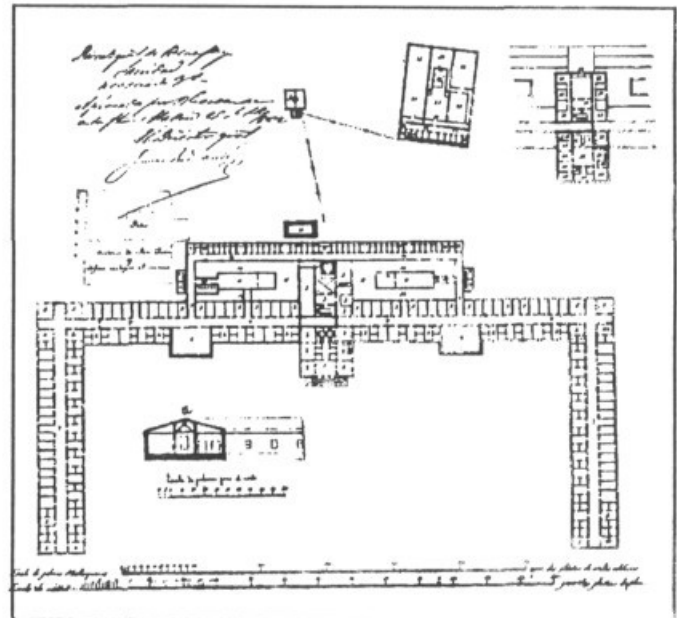
De vegades, pensam, que tot allò que no és construcció de fa segles, gòtic a ser possible, no té valor. Que com més antic millor. Aquesta és una idea falsa i funesta per al nostre Patrimoni. Tot té un valor en funció d'allò que significa, de l'autor, de la funció que va tenir, etc.

Finalment, s'ha

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

— Els Banys de St. Joan de la Font Santa: les úniques aigües termals de Mallorca gaudeixen d'una construcció civil importantíssima.

— Aquest és el Projecte arquitectònic dels Banys de St. Joan de Campos.

d'advertir que aquesta peça monumental del nostre Patrimoni és una obra civil i pública, en el seu moment, avui passada a mans privades. Això convendria tenir-ho present perquè probablement dins Campos -on predomina el patrimoni religiós- aquesta és una de les poques obres públiques i civils de valor considerable.

La Bibliografia bàsica emprada:

TALLADAS:
Historia de Campos

CANTARELLES:
La arquitectura mallorquina de la Ilustración a la Restauración.

ARXIU DIPUTACIÓ:
Leg. Baños de San Juan de Campos.

Redacció.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

— Una vista dels Banyes de St. Joan en el seu estat actual.

AQUEST ARTICLE ES PUBLICA SOTA
EL CONVENI DE LA CONSELLERIA DE
CULTURA, EDUCACIÓ I ESPORTS

CONSELLERIA DE CULTURA,
EDUCACIÓ I ESPORTS
GOVERN BALEAR

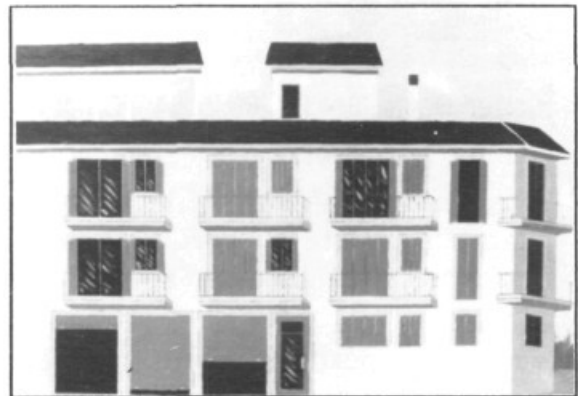

AUTO ESCOLA

**Tota classe de
permisos de conducció.**

Carrer Plaça, 24
Tels. 65.28.28 • 65.00.80
07630 CAMPOS

**CONSTRUCTORA
CAMPANERA, C.B.**

Venem Pisos al Carrer Joan Ballester
Cantonada amb el Carrer Menorca
Directament del constructor

Informació:

Tels. 65.06.75 • 65.09.78 • 65.06.92

Constructora Campanera: Construïm qualitat

AMICS DE SANT BLAI: ESGLÉSIA, POBLE, UNA REALITAT

Els Amics de Sant Blai naixeren de la necessitat de fer i sentir-se poble i d'esser Església aquí, a Campos el nostre poble, la nostra parròquia.

Sant Blai en la seva discreta i ben estojada acollida, ha fet que un altre cop es pogués dur a terme la iniciativa del grup d' Amics de Sant Blai. Aquesta vegada ha estat la inauguració de l'orgue el dia de la Festa del Sant Crist de la Salut.

L'orgue està acoplat damunt un moble que més o manco és igual del que hi havia

abans a Sant Blai.

Aquesta obra ha estat possible gràcies a la col·laboració de tothom, fins i tot de persones de fora de Campos, i sobretot dels comerços, que encara ens estan ajudant a vendre camisetes, i de les amigues que donaven la cara oferint-ne inclús a plaça... Llàstima que el dia de la Festa no hi poguéssim esser totes.

Sant Blai agraït, ben segur que pensà: «Tenc amigues... amigues, tenc amics... amics; i és que Campos és Campos».

Margalida.

Amiga de Sant Blai

Foto: Jaume Adrover

— Els Amics de Sant Blai envolten l'orgue que, amb tanta feina i dedicació han pogut adquirir per al nostre Santuari.

Estació de Servei Campos, C.B.

Obert 24 h. Autoservei

Benzina sense plom

Carrer Sant Blai, 19 • Tel. 65.01.53 • CAMPOS

CELLER Ca'n TONI

Carrer Oeste, 8 • Tel. 65.27.54 • CAMPOS

El primer establiment de Mallorca amb un sistema revolucionari de preparar la carn al "grill".

La carn no perd les seves propietats vitamíniques perquè aquest sistema no deixa desprendre líquids. Consisteix en fer la carn amb la pressió del vapor de llenya cremada.

Sense flamarades ni fums.

ÚNIC A MALLORCA

RENAULT CAMPOS

Joan Artigues Rigo

Compra Venda de vehicles nous i usats
Taller mecànic, planxa i pintura

SERVEI DE GRUA
COTXES DE LLOGUER

Antelm Obrador, s/n.
Tel. 65.02.62 • Fax.65.04.00
Tel. Mòbil. 908-63.81.99
07630 CAMPOS

*Gimnàs
Tot hom?*

Campos

***US INFORMA DE LES ACTIVITATS
DEL PROPER CURS 1992-1993***

DEL DILLUNS AL DIVENDRES:

- **Gimnàstica de manteniment**
(homes i dones)
- **Gimnàstica correctiva**
- **Jazz**
- **Cultura física - musculació**
(amb nous aparells)
- **Kung-fu, Kick boxing (nins, joves, adults)**
- **Pròximament instal·lació d'una sauna**

INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS:

**Horabaixes, de les 16 h. a les 22 h.
Carrer Menorca, cantonada LLibertat.
Tel. 65.28.08 - CAMPOS**

LA POLÍTICA CULTURAL A CAMPOS, EXISTEIX? O cultureta, milions i figurera.

En haver llegit que el Pressuposts de «cultura» a Campos puja per enguany a 11 milions i veure el que es fa realment, el que es deixa de fer i com es fan les coses, tots els campaners podem sentir-nos un poc o un molt preocupats.

Interessa saber què passa amb la Regidoria de Cultura. N'hi ha? Onomés és un nom per figurar qualcú?

Sembla que el títol de Regidor de... es dóna als guanyadors, sense importar massa si fan o desfan. Si van bé o no. Si es guanyen el poble o no. D'aquí a quatre anys queden molts de mesos. Vist així l'actual Regidora de Cultura, la independent Magdalena Rigo -allistada amb el Partit Popular-Unió Campanera-, sí que ho és dels guanyadors i per tant compleix bé els requisits per mantenir-se en el càrrec.

Passat un temps més que prudent de prova seguim amb les de sempre. La cultura a Campos es troba dividida en «nosaltres» i «ells». Hi ha una clara prioritat de tota la regidoria cap al Centre Cultural Campos (CCC) en front de l'Obra Cultural Balear. I això es nota en la prioritat alhora de tenir recursos públics de tot tipus: econòmic, material i de locals (Auditori, Escoles Velles, etc). En definitiva, cada vegada més s'identifica l'Ajuntament amb el Centre Cultural Campos.

Abans de seguir convé dir clar i català que el CCC ha estat una entitat pionera dins

Campos -en temps de l'actual Batle- i que és una Entitat Cultural que duu endavant moltes iniciatives lloables. Això no li lleva, malgrat tot, la part de responsabilitat en aquest desgavell en l'àmbit cultural campaner. Tampoc li dóna permís a l'Ajuntament -concretament a la Regidora de Cultura- per menysprear una altra Entitat Cultural i amb això a tots els seus socis -també campaners-.

El panorama cultural campaner, des d'aquest punt de vista (que no és el més important), roman ben pobre, ben estrambòtic, per no dir es- perpèntic. No resulta estrany que s'hagi imposat per anomenar-ho la paraula «cultureta». Predomina el ridícul abans que l'elegància i el fair play.

Digau-me si no resulta ridícul que a les Festes de Campos vinguin a ballar uns grups d'estil estremeny -amb cassette- i no es promogui la ballada popular, que balli la gent.

Digau-me si no és ridícul que a Campos, amb la tradició teatral, no es contracti cap grup campaner de teatre per a les Festes i duguin una costosa «Revista Musical» (per a la Tercera Edat que amb qual- sevol cosa es conforma).

Digau-me si no és ben ridícul organitzar un Concert amb prou aparell publicitari (Diaris, ràdio, etc), suspendre's, anunciar nova data i no fer-se ni saber-ne res de res. I això sí, amb un Cartell a tot color.

I no és ben ridícul organitzar un Curs d'Orgue i posar

els cartells 2 o 3 dies abans. I això sense que ningú de Campos pugui inscriure's.

I no és ben trist que el Concert bo, en dissabte, sia a Santanyí amb l'Església plena i a Campos es faci en dimarts quasi d'amagat i amb una dotzena d'assistents.

I ben segur que podríem seguir.

La «política cultural» a Campos no existeix entesa com a tal perquè es basa en desqualificar «els altres». Es basa en una tudadissa de 12 milions de pts. per any que

tots els campaners pagam.

Tot això en lloc de sumar esforços i coordinar entitats i grups: això és difícil però a la llarga dóna més rendiment cultural.

En realitat a Campos, i és dolorós dir-ho, senyoreja la «cultureta» subvencionada amb els doblers de tots.

M'atreviria a dir que hi ha massa riquesa, massa sobres per uns resultats -com és de veure- tan i tan pobres i es- quifids.

E.S.S. Un campaner regirat.

Distribució de Begudes

SILVESTRE GINARD

Vos oferim:

- COCA • COLA
- SUCS
- CERVESES DAMM
- AIGÜES MINERALS I DE MANANTIAL
- VINS UNIÓ

Travessera Carrer Nord, s/n. • Tel. 65.23.03
07630 CAMPOS

SÈRIE IOGA.

DIFERÈNCIES ENTRE EL IOGA I LA CULTURA FÍSICA I ELS ESPORTS EN GENERAL.

És important conèixer quines són les diferències més importants entre la pràctica del Ioga i els altres sistemes de cultura física, esports, arts marcial, etc. per tal de tenir una noció més exacta del que ofereix de positiu el Ioga.

EN EL IOGA NO EXISTEIX COMPETITIVITAT.

En el Ioga no hi ha competitivitat entre els alumnes, ni tan sols amb ell mateix. Cada alumne fa feina dins la seva capacitat personal, sense sobrepassar mai els propis límits i sense cap altre objectiu més que aconseguir benestar i pau interior.

Per una altra banda, en molts d' esports i arts marcial es divideix l' alumnat per categories o cinturons, els alumnes són preparats per competir amb els altres. I on hi hagi competitivitat sempre hi haurà violència, agressivitat i disputes. El Ioga és anti-violència.

EL IOGA CONSERVA I DISTRIBUEIX L'ENERGIA.

Els exercicis corrents gasten energia (prana) mentre que les «asanas» la conserven i la distribueixen per tot l' organisme, o bé l' emmagatzamen. No són simples exercicis físics, sinó que també:

- Influeixen positivament la ment, equilibrant-la i tranquil·litant-la.
- Despertem la consciència interior.
- Prevenen moltes malalties físiques, psíquiques i mentals.
- Despertem i activen l' energia vital curadora i latent en el ser humà i la reparteixen per tot el cos.
- Milloren el caràcter del practicant.
- Es fa fer feina a tot l' organisme en general, equilibrant el sistema muscular, donant-li força i flexibilitat; regeneren, rejuveneixen i revitalitzen fins la darre-ra cèl·lula del cos.
- Milloren el funcionament de tots els sistemes i òrgans interns, en especial el sistema glandular per la seva vital importància i influència en l' organisme i la pròpia ment.
- Els «asanas» són a la vegada exercicis físics i una teràpia cu-

rativa meravellosa, perquè entre altres coses prevenen moltes de malalties. Els dolors d' eskena, els problemes de cor, i els trastorns nerviosos (tres dels enemics principals de la persona actual) es disminueixen i fins i tot es curen del tot amb asanas i postures de Ioga.

Tot això és degut a la gran importància que es dona en el Ioga a la columna vertebral i la majoria de les asanas van dirigides a corregir gradualment els seus trastorns, i al mateix temps augmenten el regament sanguini a tots els òrgans i mantenen les artèries elàstiques, prevenint malalties com l' arterioesclerosi.

Els asanas també revitalitzen el sistema nerviós, combatent aquest enemic terrible de les persones que és l' estrès.

h) Desenrotllen la concentració i altres facultats mentals, doncs beneficien molt el cervell.

EL IOGA COM A MEDICINA A L'OCCIDENT.

A l' Occident, el Ioga (Hatha-Ioga) és utilitzat per part de la medicina oficial com una teràpia molt eficaç per prevenir i combatre tot tipus de trastorns físics i mentals. Això es pot consultar a l' enciclopèdia mèdia editada per l' OMS (Organització Mundial de la Salut).

L'ESFORÇ DE LA GIMNÀSTICA TRADICIONAL ES CONTRAPOSA A LA IMMOBILITAT DEL IOGA.

Una diferència molt important és que els exercicis físics ordinaris solen ser molt violents i causen cansament i pèrdua d' energia. En canvi, la pràctica dels asanas es fa molt lentament i amb una profunda oxigenació (que és la tècnica de la respiració perfecta!) i s' evita el cansament causat per l' acumulació d' àcid làctic al sistema muscular després d' un exercici físic violent.

Vull tornar recordar que els exercicis idògics són postures que s' han de mantenir immòbils durant un cert temps i tenint en compte aquests punts:

- La lentitud del moviment.

2) La concentració mental durant aquest.

3) La respiració profunda durant la seva realització.

4) La immobilitat total durant la postura.

5) La relaxació durant i després de cada exercici.

EL IOGA S'ADAPTA A LES CAPACITATS DE CADA PERSONA

És un altre factor que distanca molt el Ioga de la cultura física. El Ioga pot ser practicat per persones de qualsevol edat, sigui quina sigui la seva necessitat o capacitat.

EL IOGA BENEFICIA TOTES LES PARTS DEL COS IGUALMENT.

La majoria dels esports practicat a l' Occident solen desenrotllar els músculs de forma incompleta. El tennis desenrotlla un braç molt més que l' altre, i

coses semblants en els altres esports.

A més a més, els costos - vestuari, instal·lacions, etc - solen resultar bastant costosos.

En el Ioga es desenrotlla tot el sistema muscular igualment, cosa imprescindible per a la salut del cos.

El seu cost en vestuari és mínim, l' espai per a la seva pràctica equival a la superfície d' una manta doblegada en dues parts i es pot fer individualment sense necessitat d' altres persones per practicar-lo. I 15 o 20 minuts diaris són temps prou suficient.

Amb aquest article he acabat la sèrie dedicada al Ioga. Esper que hi haureu trobat coses interessants per a la vostra realització personal.

Clementina Clara.

S'AMFORA

- Vidres per a Floreres
- Objectes Regal i Decoració
- Ornaments Florals
- Llistes de Noces

Carrer de Sa Font, 8 • Tel. 66.18.16
LLUCMAJOR

SUR HÀBITAT IMMOBILIÀRIA

COMPRA • VENDA • LLOGUERS
VALORACIONS IMMOBILIÀRIES
ASSESSORAMENTS URBANÍSTICS, ETC.

TENIM PER LLOGAR:

- Casa a foravila
- Pis a Ses Covetes a primera línia

TENIM PER VENDRE:

- Cases a Campos
- Rústiques a Campos
- Xalet, solars i pisos a Sa Colònia

Informació: Tel. 65.02.65 • Plaça, 19 • CAMPOS
Llúcia Lladó A.P.I.

Recreativos

SUR MALLORCA, S.L.

Nº Reg. Empresa operadora 13.460

Carrer Mesquida, 16 • Tel 65.03.56
07630 CAMPOS (Mallorca)

**L'EMPRESA LÍDER
AMB ATENCIÓ I
SERVEI AL CLIENT**

CURSOS DE BALL DE SALÓ

1er Curs (Iniciació):

Tots els dilluns del 12 d'octubre al 7 de
desembre de les 20:30 a 22:00

Pels cursos de 2^{on}, 3er, 4^{on}, 5^è i cursos monogràfics
informació al Restaurant Can Cos.

1er Curs de Tango Argentí: Tos els dilluns del 12
d'octubre al 7 de desembre de les 22:00 a les 23:30

INSCRIPCIÓ:

Trenta minuts abans del curs a realitzar.

Tots els cursos s'impartiran al restaurant Can Cós.
Tel. 652787. Carretera Campos-Santanyí s/n CAMPOS.
PROFESSOR: Benjamín Giménez.

Organitza:

RESTAURANT CA'N CÓS
BENJAMÍN GIMÉNEZ (professor de ball de saló)

BENJAMÍN GIMÉNEZ organitza per a tots els
alumnes i amics una festa de Ball de Saló particular
al restaurant Ca'n Cos els dies 9 (divendres) i 10
(dissabte) d'octubre.

CURSOS DE BALL DE SALÓ AL CLUB D'ESPLAI DE LA GENT GRAN

Curs de ball exclusivament per als socis del
Club l'Esplai de la Gent Gran de Campos.

Inscripcions: Trenta minuts abans del curs.

Professor: Benjamín Giménez.

ACTIVITAT INTERGENERACIONAL

ORGANITZEN:

Esplai de la Gent Gran de Campos
Obra Cultural Balear de Campos

ELECTRODOMÈSTICS

ANDREU GINARD

Qualitat i Servei

Descomptes especials a noviis

Carrer Creu, 25 • Tel. 65.03.33 • CAMPOS

Miquel Oliver.

Com han anat les vacances? Esper que bé; per part meva després d'aquests mesos de calor només us puc donar una petita idea dels equips campaners que hi haurà en competició aquesta temporada.

Pel que respecta als equips femenins comptarem amb dos equips a la categoria cadet dels quals un serà entrenat per na

Catalina Vidad i l'altre per en Jaume Oliver.

Respecte als masculins, comptarem amb un equip juvenil entrenat per en Sebastià Burguera i amb l'equip senior masculí que aquesta temporada militarà a la Tercera Divisió Autonòmica a la qual ascendiren a causa de la renúncia d'un equip d'aquesta categoria. Aquest equip serà entrenat per en Joan Garau i no podrà comptar amb en Sebastià Mas que ha anat a jugar a Lluçmajor ni amb en Guillem Burguera, que a causa d'un lamentable accident es veurà allunyat de les pistes de bàsquet.

Ja per acabar, només us vull recordar que tots aquests equips necessiten de l'ànim que li pot donar el seu públic.

CURSOS DE CATALÀ DE L'O.C.B.

**Inscripcions:
AJUNTAMENT DE CAMPOS**

**ORGANITZA:
Obra Cultural Balear**

**AJUNTAMENT DE CAMPOS
L' Ajuntament amb tu.**

II SETMANA DE CUINA MALLORQUINA - SA FIRA '92

Del 19 al 22 d'octubre a Ca'n Joan de Ca'n Pau a les 20'30

- Dia 19.— Pregó a Càrrec de Miquel Cardell, Periodista
- Dia 20.— Catalina Lladó, Cuinera del Rt. Bona Taula de Calonge
- Dia 21.— Cuiner de l'Agrupació Gastronòmica de Cala Millor
- Dia 22.— Acte de cloenda. Visita a l'obrador de la Pastisseria Pomar, a càrrec de Macià Pomar.

Organitza: Obra Cultural Balear - Campos
Subscripcions: Impremta Adrover
Local de l'O.C.B.

**AJUNTAMENT DE CAMPOS
L' Ajuntament amb tu.**

Botiga
CA NA MEL

Alimentació, Merceria,
Perfumeria, Ceràmica Mallorquina

Carrer Sant Blai, 3 • Tel. 65.07.44
07630 CAMPOS

Es Campanar

Autoservici
Carnisseria

Cantonada Carrer Major, Carrer Sant Julià
Tel. 65.07.69 • CAMPOS

RELACIÓ DE LES PLANTILLES DELS DIFERENTS EQUIPS ESPORTIUS CAMPANERS 1ª PART

C.E CAMPOS (Preferent): P.López, Ll. Servera, M. Servera, J. Ollers, C. Leal, R. Juan, M. Monserrat, A. Mas, Ll. Lladó, A. Barceló, A. Bauçà, B. Obrador, A. Roig, J. Vicens, J. Barceló, G. Fluxà, M. Garcia, Gallardo i R Janer.

C.E. CAMPOS (Futbol-7): M. Garcias, B. Rigo, A. Durán, S. Sagreras, F. Mas, M. Mas, F. Pomar, A. Obrador, A. Artigues, M. Moll, Ernest i J. Barceló.

Entrenadors: Rafel Garcias i Pau Mas.

BOUTIQUE AQUARIUS: V. Villalonga, F. José, J. Roig, J. Durán, A. Durán, J.L. Villalonga, J. Corbalán, J.M. López, A. López, M. Pomar, Alejo, A. López, S. Ballester, F. Moreno.

FORMATGES PIRIS—SA CANOVA: A. Roig, B. Lladonet, S. Sagreras, J.A. Sala, M. Vicens, B. Barceló, M. Roig, J. Barceló, A. Bauçà, A. Mas, A. Burguera, Ll. Lladó.

Delegades: Margalida Barceló i Miquela Ballester.

Josep Antoni Sala i Toral.

**ADROVER
ELECTRÒNICA**

Tècnic especialista en telecomunicacions

Reparació i Muntatge:
Parabòliques • Alarmes
T.V. Vídeo • Antenes • Hi-Fi

Horari: De 9 h. a 13 h. (Contestador automàtic)

Algua, 17 • Tel. 65.26.86 • 07630 CAMPOS

MUSIC - BAR
C AMER, 8 CAMPOS

La llengua,
feina
de tots

Mantén la teva línia i controla el teu pes amb l'ajut del programa nutricional de:

HERBALIFE (Tel. 65.23.32)

SOBRASSADA PAGESA

es figueral

De venda a Ca'n Melero
(Campos)

Jaume I, 10 • Tel. 64.91.80
SES SALINES

A CAMPOS MOBLES SALAS

Miquel Vidal

Mobles de Cuina

Nord - Roure - Teka i Fòrmica

Tota classe de mobles, empotrats i a mida
(Pressupots gratuïts) • DESCOMPTES

Bisbe Tallades, 11 • Tel. 65.07.58 • CAMPOS

COLIVER

MOTORS MARINS
MUNTATGES I MANTENIMENTS
COMPRA-VENDA DE MOTORS
ASSESSORAMENT TÈCNIC

Viviu a Mallorca? No podeu fruitir de la seva mar i de les seves cales? Vos oferim gaudir-ne amb les embarcacions CINQUE 10 OPEN, MARE I SPORT, construïts per ÀRIA YATCH.

Equipament de sèrie:

- Seient pilot amb respaltes, seient tripulació i màrfeques solàrium proa.
- Escala bany inoxidable amb tres graons de teka.
- Volant de tacte suau i cables de direcció.
- Suport comandament fora bord a la dreta del pont de govern.
- Bomba d'eixugament automàtica.
- Bateria i desconnectador.
- Ganxos d'esquí aquàtic inoxidable.
- Compàs.

Característiques tècniques:

Eslora	5.12 m.	Mànega	2.03 m.
Calat	0.28 m.	Cabuda	6 Perso.
Super. útil	5.5 m2.	Pes	294 Kg.
Motorització	40-90 HP FB		

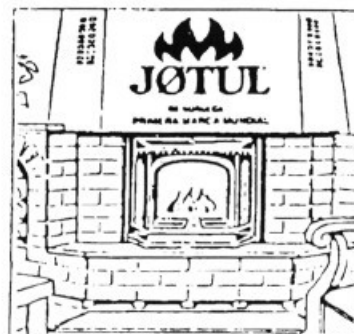
Servei Oficial:

**HONDA
MARINE**

**VOLVO
PENTA**

**YAMAHA
TOHATSU**

T. N. C. OLIVER, Club Nàutic Sa Ràpita,
telèfon 64.01.99 • FAX: 64.02.21

DISTRIBUÏDOR
EXCLUSIU
A LLUCMAJOR

Ca'n Jamer
JØTUL

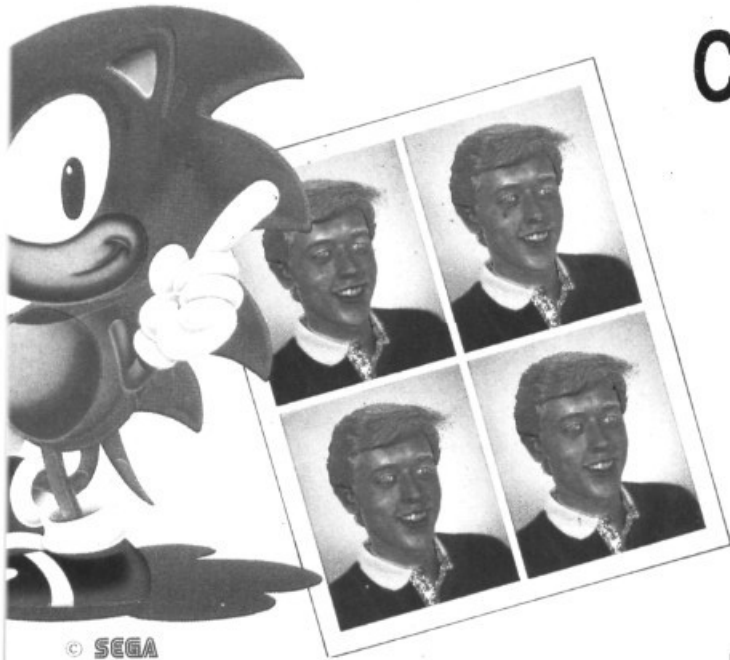
xemeneies i estufes

AV. CARLOS V, 199
TEL. 66.29.94

PL. ESPANYA, 47
TEL. 66.04.43

Estudi Express

© SEGA

**Connecta't al nou curs
amb unes fotos
de carnet GUA!**

i només en tres minuts.

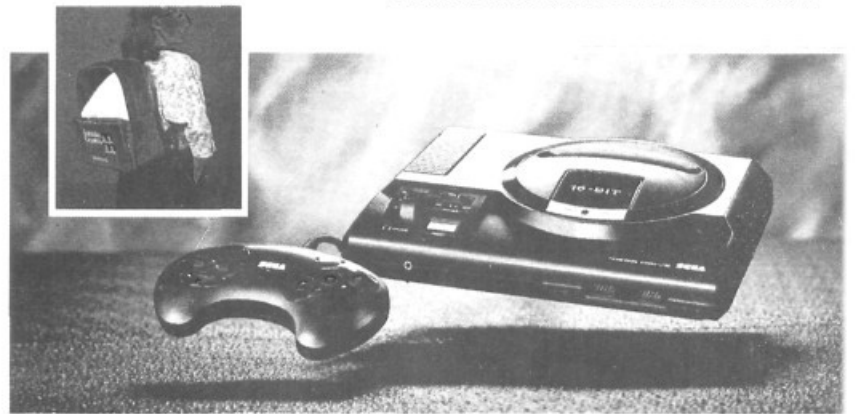
A més pots guanyar*
una estupenda consola MEGA DRIVE

* Sorteig davant notari de 50 consoles MEGA DRIVE i 100 MOXILLES.
Promoció vàlida fins al 30 d'octubre de 1992.

I, A MÉS,

**CLAVERS
FOTGRÀFICS
DE REGAL PER
ALS 100 PRIMERS**

PERQUÈ LA TEVA IMATGE ÉS IMPORTANT

**Vidal
CAMPOS**

C/. Plaça, 15
Tel. 65.06.43

FOTOGRAFIA I VIDEO

*Al teu
abast*